

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

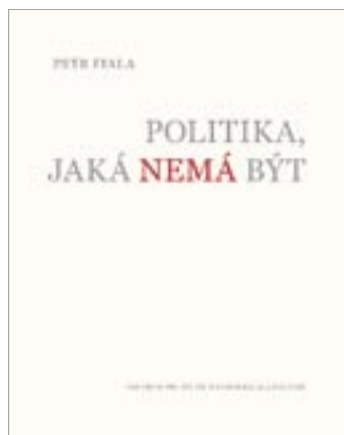
ZÁŘÍ 2010

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, ZÁŘÍ 2010

PETR FIALA

Politika, jaká nemá být

„Možná máte také pocit, že s politikou není něco v pořádku. Nemluvím ovšem k těm z vás, kteří jste takový dojem měli vždy a politiku považujete za špatnou, nezajímavou a nepotřebnou. Hluboce se mýlíte, samozřejmě, vždyť politika je nezbytná součást života společnosti, je důležitá a má být dobrá. Kdybych si myslel něco jiného, jistě bych o ní nenapsal tolik textů. Pokud jste ale přesvědčeni o důležitosti politiky, zajímá vás její kvalita, jen máte pocit, že se v poslední době nějak „pokazila“, že je jiná a že se v ní a jejím prostřednictvím neřeší ty problémy, které jsou podstatné, že je stále obtížnější věřit nějaké straně, že opravdu udělá to, co slibuje, že jsou politici jaksi horší než dříve, že jde mnohem více o konkrétní ekonomické zájmy než o hledání řešení, jež je dobré pro společnost, že je v politice najednou nějak moc nevěle, byrokracie, korupce a nenávisť – pak vás zvuk četbě této knihy.“

autor v úvodu knihy

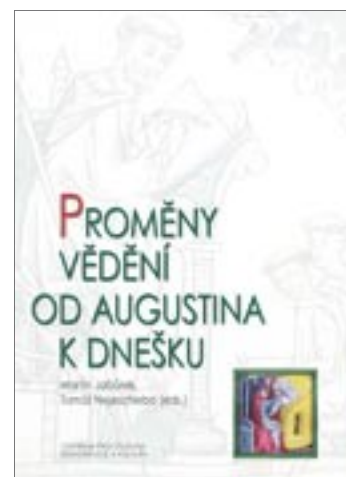
Brož., 164 str., 175 Kč

MARTIN JABŮREK, TOMÁŠ NEJESCHLEBA (EDS.)

Proměny vědění od Augustina k dnešku

Pavlu Flossovi k narozeninám

Knih, kterou právě držíte v rukou, vznikla jako hold významnému českému filozofovi a kmenologovi, prof. PhDr. Pavlu Flossovi, který v roce 2010 slaví své sedmdesáté narozeniny. Autory jednotlivých kapitol jsou jubilantovi přátelé, spolupracovníci a bývalí žáci. Záměrem publikace je připomenout témata, kterým se Pavel Floss ve své tvorbě věnoval a která jsou mu blízká. Čtenář se zájmem o dějiny filosofie tak má možnost na vybraných problémech sledovat proměny vědění a myšlení od patristické doby, přes středověk a renesanci až po 20. století.

Brož., 160 str., 198 Kč

PAVOL MAČALA, PAVEL MAREK, JIŘÍ HANUŠ (EDS.)

Církev 19. a 20. století ve slovenské a české historiografii

Církevní dějiny tvoří nedílnou součást národní historiografie a sdílejí všechny její osudy. Zejména ve druhé polovině 20. století bylo dějepiscectví v Československu těžce postiženo politickým totalitním režimem nastoleným v roce 1948. Proto je možné reflektovat existenci řady deficitů a dluhů, jež stojí před historickou obcí na prahu 21. století jako úkol i výzva k nápravě tohoto stavu. To znamená také současně reagovat na nové podněty, které přináší evropská a světová historiografie. Zejména tyto motivy vedly k uspořádání konference usilující o zhodnocení stavu výzkumu moderních církevních dějin v širším chápání a pojetí v období let 1848–2000 na území Slovenska a českých zemí. Referáty měly reagovat na stav historiografie v jednotlivých dějinných fázích a úsecích (1848–1918, 1918–1945, po roce 1945), reflektovat syntézy a klíčové historické práce, monografie a klíčová pojednání, která lze označit za posun ve výzkumu určitého tématu. Významné místo patřilo rovněž hodnocení historiků, kteří podstatně přispěli k výzkumu církevních dějin v celostátním měřítku, případně v regionech. Předkládaný sborník je výsledkem zmíněného konferenčního úsilí.

Vázané, formát B5, 648 stran, 498 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

PETR FIALA, MARKÉTA PITROVÁ

Evropská unie

Nejprodávanejší a nejkompexnější publikace o Evropské unii v České republice, její první vydání nechybí v žádné z odborných knihoven. Autoři – renomovaní badatelé v oblasti evropské politiky – seznamují čtenáře s historií evropského integračního procesu, s vývojem, současnou podobou a funkcemi jednotlivých evropských institucí a s tím, ve kterých oblastech (politikách) a jakým způsobem Evropská unie působí. Kniha je zdařilou kombinací politologické analýzy a velkého množství informací. Formou srozumitelně napsaného a přehledně členěného textu nabízí kvalitního průvodce problematikou Evropské unie. Publikace nyní vychází ve druhém, aktualizovaném, výrazně doplněném a přepracovaném vydání. Zahrnuje události až do roku 2008 a čtenáři v něm rovněž naleznou řadu nových dat, grafů a tabulek, a navíc praktický jmenný a předmětový rejstřík. Kniha je určena nejen odborníkům, vysokoškolským studentům a profesionálům zabývajícím se z různých hledisek evropskou integrací, ale také širší veřejnosti, která má zájem získat co nejvíce kvalifikovaných informací o Evropské unii.

Vázané, formát B5, 808 stran, 798 Kč

DRUHÉ, DOPLNĚNÉ A AKTUALIZOVANÉ VYDÁNÍ

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Vnitřní trh	17
PŘEHLED DĚNÍ ZÁŘÍ 2010	7	Komise sepisuje odpověď na Montiho zprávu	17
Daně	7	Směrnice o opožděných platbách na dohled	17
Finanční daně členské státy rozdělují	7	EU schválila finanční balík	18
Doprava	8	EP podpořil propojení obchodních rejstříků	20
Komise předložila revizi	8	Přeshraniční poskytování zdravotní péče	20
tzv. prvního železničního balíku	8	míří do druhého čtení	20
Energetika	9	Deriváty, krátký prodej	21
EP schválil nařízení o zabezpečení dodávek plynu	9	a swapy úvěrového selhání čeká regulace	21
Hospodářská a měnová unie	10	Belgické předsednictví navrhlo kompromis	22
Dohled EU nad národními rozpočty již příští rok	10	ve věci regulace alternativních investičních fondů	22
Komise chce sankce	10	Vzdělávání a výzkum	23
za porušení rozpočtových pravidel v eurozóně	10	EP přijal směrnici o pokusech na zvířatech	23
Institucionální záležitosti	11	Zemědělství	24
Barrosův projev o stavu Unie na plénu EP	11	Problémy politiky EU v oblasti GMO	25
Komise má zveřejnit zprávu o budoucnosti	13	Životní prostředí	26
rozpočtové politiky EU po roce 2013	13	ENVI už ví, jak omezit emise CO ₂	26
Rozšiřování	14	z lehkých užitkových vozů	26
EP: Očekává se uvolnění vízové povinnosti	14	PŘEHLED KLÍČOVÝCH	27
pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny	14	HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	27
Rezoluce EU a Srbska o Kosovu k OSN	14	KALENDÁŘ NA ŘÍJEN 2010	29
Spotřebitelé	15	SEZNAM ZKRATEK	30
EP přijal jednu z částí farmaceutického balíku	15	SLOVNÍČEK	32
Vnější vztahy	15	SCHÉMATA	35
Ukrajinský prezident Janukovyč	15	ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	35
podruhé navštívil Brusel, Ukrajina přistoupila	15		
k Energetickému společenství	15		

STALO SE...

Zástupci Komise, EP a Rady se 31. 8. 2010, 6. 9. 2010 a 13. 9. 2010 sešli k jednání o návrhu směrnice o požděných platbách a nakonec dospěli ke kompromisu (více v příspěvku **Směrnice o opožděných platbách na dohled**).

Zástupci Komise, Rady a EP dospěli 2. 9. 2010 k neformálnímu kompromisu stran tzv. finančního balíku, jenž by měl EU do budoucna usnadnit dohled nad finančními trhy. Rada kompromis schválila 7. 9. 2010, plénum EP 22. 9. 2010 (více v příspěvku **EU schválila finanční balík**).

Předseda Komise José Manuel Durão Barroso prezentoval 7. 9. 2010 v EP svůj projev o stavu Unie. Hovořil v něm o hlavních problémech, jejichž řešení EU čeká v roce 2011, včetně debaty týkající se reformem v oblasti rozpočtové politiky (více v příspěvku **Barrosův projev o stavu Unie na plénu EP**).

Rada se 7. 9. 2010 věnovala diskusi o potenciálním zavedení bankovní daně a/nebo daně z finančních transakcí v EU. Debata vznikla předložením neformálního dokumentu, v němž Komise porovnává výhody a nevýhody obou řešení (více v příspěvku **Finanční daně členské státy rozdělují**).

Rada na svém zasedání 8. 9. 2010 schválila tzv. evropský semestr, dohled nad národními rozpočty počínaje rokem 2011 (více v příspěvku **Dohled EU nad národními rozpočty již příští rok**).

EP přijal 8. 9. 2010 směrnici regulující používání zvířat pro vědecké účely v EU, kterou musí členské státy implementovat do 2 let (více v příspěvku **EP přijal směrnici o pokusech na zvířatech**).

Oblasti zemědělství po letní přestávce opět dominovalo téma budoucnosti SZP a jejího financování

po roce 2013, které úzce souvisí i s připravovanou reformou rozpočtové politiky EU. Ministři zemědělství Německa a Francie, Ilse Aigner a Bruno Le Maire 14. 9. 2010 v Berlíně podepsali společné prohlášení o „silné SZP“ po roce 2013. Dokument má být demonstrací francouzsko-německého postoje k dané otázce (více v příspěvku **Debata o budoucnosti SZP po roce 2013 pokračuje**).

Komise 15. 9. 2010 předložila dva návrhy nařízení na regulaci tzv. over the counter derivátů, krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání (více v příspěvku **Deriváty, krátký prodej a swapy úvěrového selhání čeká regulace**).

Komise 17. 9. 2010 uveřejnila návrh na revizi tzv. prvního železničního balíku a sdělení, jež předesílá další legislativní aktivity v sektoru (více v příspěvku **Komise předložila revizi tzv. prvního železničního balíku**).

Plénum EP 21. 9. 2010 projednávalo výsledek kompromisu týkajícího se návrhu nařízení o zabezpečení dodávek plynu. Plénum prostřednictvím usnesení ke zprávě Aleja Vidala Quadrase návrh přijalo (více v příspěvku **EP schválil nařízení o zabezpečení dodávek plynu**).

EP přijal 22. 9. 2010 první část farmaceutického balíku – směrnici o farmakovigilanci (více v příspěvku **EP přijal jednu z částí farmaceutického balíku**).

Komise 29. 9. 2010 uveřejnila balík návrhů týkající se „řízení ekonomiky EU“. Výsledné texty by měly především umožnit uvalení sankcí za porušení rozpočtových pravidel EU ze strany členských států, jež mají zavedenu měnu euro (více v příspěvku **Komise chce sankce za porušení rozpočtových pravidel v eurozóně**).

PŘEHLED DĚNÍ ZÁŘÍ 2010

DANĚ

Finanční daně členské státy rozdělují

Issues Note. Financial Sector Taxation (nonpaper Komise)

Rada se 7. 9. 2010 věnovala diskusi o potenciálním zavedení bankovní daně a/nebo daně z finančních transakcí v EU. Obě otázky členské státy i nadále rozdělují.

Kontext, obsah a sporné body

Problematiku bankovní daně („fondů pro řešení problémů bank“ nebo – podle MMF – daně z finančních aktivit) otevřena v květnu 2010 Komise uveřejněním [sdělení](#) s cílem neopakovat situaci let 2008–2010, kdy byly z veřejných prostředků saturovány banky, jež nebyly schopny si zajistit vlastní hospodaření. Proto by měly vzniknout národní fondy, oddělené od státních rozpočtů, do nichž by přispívaly samy banky. Kolik, podle jakých pravidel (na základě spravovaných aktiv, pasiv, zisků, bonusů, podle „švédského“ modelu zdanění všech půjček sazbou 0,036 %?) a kde by měly být prostředky shromažďovány, však nesděli. Fondy by podle Komise neměly za úkol banky „zachraňovat“, ale měly by napomoci zajistit jejich řízený úpadek (více v příspěvku „Komise chce zatížit banky novou daní“, [Monitoring květen 2010](#)). Členské státy danou myšlenku v červnu 2010 podpořily.

Ve Švédsku je realizována již od roku 2009, od roku 2011 chystá totéž Velká Británie, Francie, Německo či Maďarsko, ovšem čistě na národní bázi a podle vlastních pravidel. Např. Velká Británie počítá s uvalením poplatku na celou bankovní skupinu včetně dceřiných bank, které působí v jiných členských zemích, Německo hodlá vybírat poplatky pouze od bank působících na jeho území. Velká Británie, Francie a Maďarsko s příjmy počítají ve státním rozpočtu, Německo je hodlá spravovat odděleně.

Jediná ČR si vyjednala výjimku (více v příspěvku „ČR odmítla novou bankovní daň“, [Monitoring červen 2010](#)).

Daň z finančních transakcí, podporovaná zejm. Německem, Belgií či Rakouskem a odmítaná např. Velkou Británií, Švédskem, Nizozemskem,

Španělskem či ČR, byla předmětem debat především na jaře 2010, kdy se za její zavedení postavil EP – navzdory Komisi a později i G20 a zejm. USA, Austrálii a Kanadě (více v příspěvku „Komise: Zavedení daně z finančních transakcí by bylo problematické“, [Monitoring duben 2010](#)).

Aktuální debata vznikla na základě předložení neformálního dokumentu (nonpaperu; k dispozici [na vyžádání](#)), v němž Komise porovnává výhody a nevýhody bankovní daně na jedné straně a daně z finančních transakcí na straně druhé a staví se za koordinované „evropské řešení“ (obávajíc se dvojího – národního a unijního – zdanění dotčených subjektů).

V případě zavedení bankovní daně v EU Komise předpokládá příjmy cca 26 mld. € ročně, byla-li by zavedena daň z finančních transakcí, bylo by možné za stejné období získat 64–372 mld. € v závislosti na tom, zda by předmětem daně byly i deriváty.

Finanční daně: dvě možnosti a jejich pro a proti

1. Daň z finančních aktivit („bankovní“ daň ze zisku)

- 5% zdanění zisku
- příjmy ve výši 26 mld. € ročně
- snadnější zavedení
- nižší riziko odmítnutí (ze strany dotčených společností)
- riziko, že daň zatíží spotřebitele
- obtížný výběr (různá účetní pravidla v jednotlivých členských státech)

2. Daň z finančních transakcí (daň z obratu)

- 0,1% zdanění měnových transakcí a transakcí s cennými papíry a dluhopisy
- příjmy ve výši 64 mld. € (v případě zahrnutí derivátů 372 mld. €) ročně
- komplikované zavedení
- riziko odmítnutí (ze strany dotčených společností) a zvýšení jejich nákladů
- nejasnost, koho daň zatíží (obchodníky, společnosti, zákazníky?)
- právní překážky (volný pohyb kapitálu)

Zdroj: Issues Note. Financial Sector Taxation (nonpaper Komise)

Další vývoj

Obě otázky budou předmětem debaty nejspíše i v následujícím období. V říjnu 2010 by měla Komise specifikovat svou představu bankovní daně.

V roce 2011 by měla G20 předsedat Francie, jež hodlá na této platformě znovuoživit diskusi o dani z finančních transakcí. Už 8. 9. 2010 ji v tom [podpořili](#) socialisté a zelení v EP, kteří se obávají, že výnosy z „prosté“ bankovní daně budou řádově nižší, a tedy systémově nevýznamné. Belgické předsednictví vyslovilo myšlenku, že pokud by daň z finančních transakcí nezavedla celá EU, mohla by tak učinit alespoň eurozóna v režimu tzv. posílené spolupráce (tj. neúčastnily by se všechny státy EU, ale jen některé).

DOPRAVA**Komise předložila revizi tzv. prvního železničního balíku**

Communication from the Commission concerning the development of a Single European Railway Area (COM(2010)474)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council establishing a Single European Railway Area (COM(2010)475)

Komise 17. 9. 2010 [uveřejnila](#) návrh na revizi tzv. prvního železničního balíku a sdělení, jež předepisuje další legislativní aktivity v sektoru.

Kontext

O změnách prvního železničního balíku ([směrnice č. 2001/12](#), [č. 2001/13](#) a [č. 2001/14](#)) se na úrovni EU neformálně hovořilo již 2 roky, ovšem legislativním procesem ještě procházel [tzv. třetí železniční balík](#) (Komise jej představila v roce 2007; druhý železniční balík byl uveřejněn v roce 2004) a nebylo považováno za vhodné přicházet s dalšími legislativními úpravami v téže oblasti paralelně. Primární bylo zastavení trendu snižování podílu železniční dopravy na dopravě jako celku, což dosavadní legislativní aktivity EU víceméně zajistily (železniční doprava reprezentuje 17,1%, resp. 8,5% veškeré nákladní, resp. osobní dopravy).

Obsah

Cílem revize má být konsolidace a zpřesnění dosavadní legislativy (9 směrnic, 1 rozhodnutí a 2 akty o přistoupení) tak, aby efektivněji garantovala nediskriminační přístup nových provozovatelů (primárně nákladní a mezinárodní osobní)

přepravy jak na železnici samotnou, tak ke všem jejím doprovodným službám nezbytným pro realizaci konkrétního podnikatelského záměru (zařízení pro údržbu, nádražní haly, informace pro cestující, výdej jízdenek ap.) s možným (nepovinným) finančním zvýhodněním těch společností, jež pro nákladní přepravu využívají moderních „tichých“ vagonů a/nebo vlaků vybavených systémem ETCS.

Inspiraci pro „internalizaci externích nákladů“ návrh čerpal z tzv. euroviněty připravované pro sektor nákladní silniční přepravy; více v příspěvku „Revize směrnice o výběru poplatků za užívání pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly“, [Monitoring červen / červenec 2008](#).

Jednou ročně by měla být uveřejňována „prohlášení o stavu sítě“, aby subjekty vstupující na trh měly jasný přehled o vlastnostech dostupné infrastruktury a podmínkách jejího užívání. Obecně by měla vzrůst role vnitrostátních regulačních orgánů a měla by se posílit jejich vzájemná přeshraniční spolupráce. Správci železnic by rovněž měli získat nezávislejší postavení na členských státech a/nebo někdejších monopolních provozovatelích železničních služeb (formálně ve státním vlastnictví zůstat mohou).

Komise také požaduje, aby vznikly dlouhodobé vnitrostátní strategie a víceleté smluvní dohody mezi státem a správcem infrastruktury, aby hráči na trhu mohli lépe předvídat vývoj (financování) infrastruktury.

Sporné body

Současné normy porušuje naprostá většina členských států (v červnu 2010 Komise [zahájila právní kroky](#) proti 13 členským státům včetně ČR kvůli nedostatečnému provedení prvního železničního balíku). Zainteresovaní aktéři (EIM, CER) proto nový návrh – zejm. jeho část týkající se požadavků na dlouhodobější plánování financování – přivítali.

Další vývoj

Návrh revize bude schvalovat Rada a EP. V roce 2011 Komise hodlá posoudit možnost celoevropské liberalizace osobní železniční přepravy. V roce 2012 by měla v tomto směru předložit „iniciativu“ (není jasné, zda legislativní) doprovozenou patrně – k nelibosti někdejších monopolních provozovatelů železničních služeb – i požadavkem nejen na stávající funkční, ale i institucionální oddělení správy železnic a přepravních služeb (v sektoru energetiky se v tomto směru hovoří o tzv. unbundlingu).

ENERGETIKA

EP schválil nařízení o zabezpečení dodávek plynu

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o opatřeních na zabezpečení dodávek zemního plynu a o zrušení směrnice 2004/67/ES ([KOM\(2009\)363](#))

EP na plenárním zasedání 21. 9. 2010 projednával v prvním čtení výsledek kompromisu, který byl dohodnut na základě jednání Rady a na základě hlasování ve výboru ITRE, jež proběhlo v červenci 2010. Jednalo se o návrh nařízení o zabezpečení dodávek plynu. Plénum prostřednictvím [usnesení](#) na základě [zprávy](#) Aleja Vidala Quadrase návrh přijalo.

Kontext

Komise předložila [návrh nařízení](#), který ruší dosud platnou [směrnici č. 2004/67](#) týkající se bezpečnosti dodávek zemního plynu v červenci 2009.

Předpis se mj. týká otázek vážného narušení dodávek plynu, stavu nouze a mechanismů pro řešení této situace (preventivní akce a plány pro stav nouze, které mají mít k dispozici členské státy), nezbytné kapacity infrastruktury pro uspokojení poptávky po plynu v případě narušení, definice tzv. chráněných odběratelů, vyhlášení stavu nouze na úrovni EU ze strany Komise atd. (více v příspěvku „EU a bezpečnost dodávek plynu“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Návrh byl projednáván v EP (výbor ITRE) prostřednictvím [zprávy](#) Vidala-Quadrase (více v příspěvku „EP projednával návrh nařízení o bezpečnosti dodávek plynu“, [Monitoring března 2010](#)). V červenci 2010 potom ITRE přijal kompromisní text dojednaný mezi zástupci EP a španělským předsednictvím (více v příspěvku „ITRE jednal o kompromisu ohledně nařízení o bezpečnosti dodávek plynu“, [Monitoring červenec / srpen 2010](#)).

Obsah

K důležitým prvkům nové legislativní normy patří posílení pravomocí Komise, která má posuzovat plány členských států týkající se prevence. Členské státy by tyto plány měly předkládat 2 roky po vstupu nařízení v platnost.

Nařízení definuje jakožto odběratele, jejichž zásobování plynem je třeba chránit, v první řadě domácnosti. Členské státy mohou zvážit, zda k chráněným odběratelům přidají i další (malé a střední podniky, sociální zařízení typu

nemocnic ap.). Tito další chránění odběratelé by se však na celkové spotřebě zásob plynu v daném členském státě neměli podílet více než 20 %.

Dodavatelé by chráněným odběratelům měli zajistit dodávky plynu za extrémně nízkých teplot pod dobu 7denní špičky a v případě výjimečně vysoké poptávky po plynu trvající minimálně 30 dnů během extrémně studeného počasí či v případě přerušování dodávek prostřednictvím klíčové infrastruktury trvajícího minimálně 30 dnů (za běžného zimního počasí).

Členské státy by měly být schopny garantovat, že i v případě, že dojde k narušení největší infrastruktury dodávající plyn, bude mít zbývající infrastruktura kapacitu dodávat takový objem plynu, aby uspokojila denní poptávku, která odpovídá „výjimečně vysoké poptávce“. Statisticky k tomu dochází jednou za 20 let. Aby dostaly těmto požadavkům, je členským státům poskytnuta lhůta 4 let na budování dodatečných skladovacích kapacit, zajištění reverzních toků plynu, připojení k integrované plynárenské síti EU a prolomení závislosti na jediném externím dodavateli plynu. Budování přeshraničních interkonektorů má být dokončeno do 3 let po vstupu nařízení v platnost.

V případě krize by měly státy uvést do chodu třístupňový mechanismus odpovědi na stav nouze. V případě dosažení stavu nouze musí být plány schopny zajistit přeshraniční přístup ke skladovacím kapacitám plynu a k udržení přeshraničního zásobování plynem.

Komise má být oprávněna vyhlásit stav nouze i na úrovni celé EU, případně na regionální úrovni, a to na žádost minimálně 2 členských států.

Požadavky nařízení se nemají vztahovat na Kypr a Maltu, vzhledem k tomu, že tyto ostrovní státy nedovážejí plyn. Lucembursko, Slovinsko a Švédsko si vymohly, že nebudou vázány standardy týkajícími se potřebné kapacity plynárenské infrastruktury, ale pouze budou usilovat o jejich naplnění, a to vzhledem k nedostačujícím kapacitám pro skladování plynu či LNG ve slovinském a lucemburském případě. Švédsko zase nesdílí tranzit plynu s dalšími členskými státy a plyn jako takový se na švédské primární energetické spotřebě podílí pouhými 5 %.

EU si od nového nařízení slibuje možnost lepšího zvládnutí krizových situací, jakými bylo v lednu 2009 přerušování dodávek ruského plynu ukrajinskou cestou.

Objevují se však i hlasy, aby se EU nenechala novou legislativou „ukolébat“ a byla ostražitá vůči snahám Gazpromu kontrolovat nejen plynárenskou infrastrukturu (též na území EU), ale také pohyb surovin

i po jejich prodeji na území EU (například prostřednictvím podmínek kontraktů, které Gazprom uzavírá s některými evropskými zákazníky). V tomto smyslu varoval například polský poslanec frakce ECR Konrad Szymanski.

Další vývoj

Posledním krokem má být formální schválení návrhu nařízení v Radě, k němuž by mělo dojít v říjnu 2010. Nařízení by pak mělo vstoupit v platnost do konce roku 2010.

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

Dohled EU nad národními rozpočty již příští rok

Tisková zpráva 3030. zasedání Rady Hospodářské a finanční věci, Brusel 7. září 2010

Ministři financí [schválili](#) na svém zasedání 8. 9. 2010 reformu evropského rámce finančního dohledu včetně koordinace hospodářských politik.

Kontext

Poté, co se Řecko dostalo do rozpočtové krize, EU jednala o možném dohledu nad hospodařením jednotlivých členů EU. Tento požadavek Rada [vznesla](#) v červenci 2010 na základě dvou sdělení vypracovaných Komisí ([KOM\(2010\)250](#) a [KOM\(2010\)367](#)). Podle Rady lepší daná iniciativa koordinaci hospodářských politik a pomůže posílit rozpočtovou kázeň, makroekonomickou stabilitu a růst.

Obsah

Rada ECOFIN [schválila](#), že od ledna roku 2011 budou členské státy předkládat návrhy svých rozpočtů k posouzení do Bruselu. Tento nástroj je součástí změny provádění Paktu stability a růstu. Šestiměsíční měsíční harmonogram, tzv. [evropský semestr](#), začne každý rok v březnu.

Evropská rada na základě zprávy Komise označí hlavní hospodářské výzvy a zformuluje strategické pokyny týkající se politik. S přihlédnutím k těmto pokynům členské státy provedou v dubnu přezkum svých střednědobých rozpočtových strategií a současně vypracují národní programy reformem obsahující náležitá opatření. Povinností členských států bude zaslat v dubnu do Bruselu rozpočtový výhled, k němuž se Komise vyjádří. Během června a července by státy měly případná doporučení Komise do rozpočtu zapracovat. Protože semestr začne v rané fázi plánování národních rozpočtů, neměl by narušovat suverenitu jednotlivých zemí. Jejich parlamenty budou o rozpočtech hlasovat až později.

Postoj ČR

Ministr financí Miroslav Kalousek nevidí zavedení evropského semestru, tedy předložení rozpočtového výhledu na základě pravděpodobných indikátorů, jako problematické.

Komise chce sankce za porušení rozpočtových pravidel v eurozóně

Proposal for a Council Regulation amending Regulation (EC) No 1467/97 on speeding up and clarifying the implementation of the excessive deficit procedure ([COM\(2010\)522/2](#))

Proposal for a Council Directive on requirements for budgetary frameworks of the Member States ([COM\(2010\)523](#))

Proposal for a Regulation on the effective enforcement of budgetary surveillance in the euro area ([COM\(2010\)524](#))

Proposal for a Regulation on enforcement measures to correct excessive macroeconomic imbalances in the euro area ([COM\(2010\)525/2](#))

Proposal for a Regulation amending Regulation (EC) No 1466/97 on the strengthening of the surveillance of budgetary positions and the surveillance and coordination of economic policies ([COM\(2010\)526](#))

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the prevention and correction of macroeconomic imbalances ([COM\(2010\)527](#))

Komise 29. 9. 2010 uveřejnila balík 6 návrhů (5 nařízení a 1 směrnici). Výsledné texty by měly především umožnit uvalení sankcí za porušení rozpočtových pravidel EU ze strany členských států, jež mají zavedenu měnu euro.

Pozadí

Uvedené návrhy mají za cíl revidovat dosavadní Pakt stability a růstu (zejm. [nařízení č. 1466/97](#) a [č. 1467/97](#)), jenž fakticky požaduje plnění konvergenčních kritérií nezbytných pro přistoupení k eurozóně i po připojení k této měnové oblasti, ale byl v roce 2005 z podnětu Francie a Německa výrazně rozvolněn, a tak neplní svou funkci.

Obecně iniciativa navazuje na dřívější sdělení Komise ([KOM\(2010\)250](#) a [KOM\(2010\)367/2](#)), posílení role Eurostatu (více v příspěvku „EP schválil posílení kontrolních pravomocí Eurostatu“, [Monitoring červen 2010](#)) či zavedení tzv. evropského semestru (viz výše).

Obsah

Státy eurozóny, které překročí hranici ročního rozpočtového schodku ve výši 3 % HDP a/nebo

nebudou viditelně (o 5 % za 3 roky) snižovat celkové zadlužení, jež by formálně nemělo přesáhnout 60% HDP, by měly zaplatit pokutu ve výši 0,2% HDP.

V absolutních číslech by mělo jít i v případě zemí s relativně malým HDP o prostředky v řádu desítek mil. € (např. v případě Slovenska údajně o 126 mil. €). Sankce je sice možné uvalit i v současnosti (díky platnému Paktu stability a růstu), ale v praxi se tak neděje (jedinou výjimku představuje Portugalsko). Komise navrhuje, aby sankce byly „poloautomatické“: měly by začít platit bezprostředně poté, co bude zřejmé, že stát uvedená kritéria porušuje. Zrušit by je mělo být možné jediné kvalifikovanou většinou členských států.

Celý proces by měl být třífázový a měl by formálně umožnit, aby dotčené státy eurozóny své prostředky (pokutu) získaly nazpět.

Pokud se prokáže, že stát neplní stanovená kritéria, měl by složit 0,2% svého HDP, z něhož by nadále plynuly úroky. Ve druhé fázi, kdy by Komise vůči dané zemi realizovala nápravná opatření, by byly úroky rozděleny mezi ty státy eurozóny, které kritéria plní. Ve fázi třetí – v případě, že dotčený členský stát nápravná opatření reálně neakceptuje – by měl státům eurozóny propadnout i vklad 0,2% HDP.

Krom toho by mělo být také možné sankcionovat ty členské státy eurozóny, které budou rychle ztrácet konkurenceschopnost a nebudou nijak pracovat na jejím zvýšení, resp. budou generovat v eurozóně nerovnováhy. Roční sankce by měly dosahovat až 0,1% jejich HDP.

Teoreticky si lze představit, že takovou nerovnováhou by mohlo být i výrazně kladné saldo zahraničního obchodu (případ Německa; sic!).

Sporné body

Návrh ještě předtím, než byl oficiálně představen, způsobil roztržku mezi Francií a Německem. První ze zemí je proti poloautomatickému mechanismu (resp. požaduje možnost jeho „naběhnutí“ zrušit zamítnutím pouhou prostou většinou členských států), druhá naopak preferuje co největší nezávislost sankcí na politickém rozhodování (a pokud možno – což ale naráží na řadu právních problémů – také jejich dopad na možnost čerpání prostředků EU vyhrazených na zemědělskou a kohezní politiku).

Jako problematické se jeví také to, zda bude pro státy akceptovatelné uplatnění sankcí v případě překročení parametru celkového zadlužení ve výši 60% HDP.

V současnosti dosahuje celkového zadlužení vyššího než 60% HDP většina států eurozóny, resp. 17 zemí EU. V případě 3% rozpočtového deficitu je to do-

konce 24 zemí EU, ale existuje předpoklad, že jeho snížení je snazší než snížení dluhu.

Na druhou stranu platí, že sankce by se neměly uplatňovat retrospektivně; poprvé by se měly uplatnit až poté, co konkrétní členský stát nově překročí stanovená (3%, resp. 60%) kritéria.

Konečně posledním sporným bodem je potenciální rozšíření celého mechanismu i mimo eurozónu, tedy na celou EU.

Rozhodně proti je Velká Británie, méně radikální názor zastávají např. Německo, Švédsko nebo některé nové členské státy ze střední a východní Evropy (např. Polsko).

Španělsko vyjadřuje obavy, zda a jak lze sankcionovat ztrátu konkurenceschopnosti a zároveň se vyhnout byrokratizaci celého procesu, zvláště za situací, kdy příčinou takové ztráty budou zjevně externí faktory.

Pozice ČR

ČR, ač se jí návrhy fakticky netýkají, neboť nemá zavedenu měnu euro, poloautomatické nebo automatické sankce podporuje, je ale proti myšlence, aby členské státy byly sankcionovány např. odebráním hlasovacích práv v Radě.

Další vývoj

Všechny návrhy v následujícím období projedná Rada a EP. Přesný harmonogram zatím není znám.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

Barrosův projev o stavu Unie na plénu EP

José Manuel Durão Barroso, předseda Evropské Komise: Stav Unie v roce 2010. Ve Štrasburku dne 7. září 2010 (SPEECH/10/411)

Jako nejočekávanější událost prvního poprázdňového plenárního zasedání EP ve Štrasburku ve dnech 6.–9. 9. 2010 byl 7. 9. 2010 prezentován projev o stavu Unie, s nímž před poslanci poprvé vystoupil předseda Komise José Manuel Durão Barroso.

Kontext

Po vzoru prezidenta USA, který každoročně pronáší projev o stavu Unie, se i předseda Komise rozhodl předstoupit před poslance s řečí, která podle očekávání neměla pouze shrnovat dosavadní vývoj či výsledky, ale očekávalo se i určité politické poselství, jako tomu bývá u obdobné tradice projevů amerického či v posledních le-

tech též ruského prezidenta. Barroso měl hovořit nikoli z místa vyhrazeného v EP předsedovi Komise, ale od řečnického pultu vyhrazeného obvykle projevům hlav států. Následně měl předseda Komise odpovídat na otázky předsedů politických frakcí v EP. Po formální stránce předsedovi Komise takové vystoupení v EP umožnila [nová rámcová dohoda](#) o vztazích mezi Komisí a EP.

Projev doprovázely zprávy o tom, že předsedové frakcí EP ve snaze zajistit maximální účast svých poslanců na Barrosově projevu původně chtěli nepřítomné poslance postihovat finančními sankcemi, podobně jako v případě nepřítomnosti na hlasování v rámci pléna, nakonec ale od tohoto úmyslu po kritice z řad poslanců upustili.

Obsah a sporné body

Jádrem Barrosova projevu bylo zdůraznění 5 hlavních problémových oblastí, jejichž řešení má EU čekat v následujícím roce. V první řadě se jedná o řešení ekonomické krize a jejích důsledků. Dále je zde [strategie Evropa 2020](#), která má za cíl v první řadě znovu nastartovat hospodářský růst a obnovit pracovní příležitosti v EU. Další výzvy čekají v oblasti svobody, spravedlnosti a bezpečnosti (oblast spolupráce v rámci justice a vnitřní bezpečnosti, která zahrnuje citlivé otázky azylové a imigrační politiky, boje proti terorismu atd.). Dále si Komise klade za cíl nastartovat debatu týkající se reformy v oblasti rozpočtové politiky a posílit též své postavení ve světě.

Žádné překvapení se tedy v tomto směru nekonalo a snad ani konat nemohlo, hlavní výzvy i problémové oblasti jsou více méně zřejmé.

Pokud jde o možná řešení, Barroso kladl důraz na navrhovaná opatření týkající se posílení dohledu ve finanční a ekonomické oblasti, včetně plánovaného posílení Paktu stability a růstu, kde by měly být k dispozici silnější nástroje pro zajištění plnění závazků paktu ze strany členských států. Další ambicí Komise má být dokončení reformy celého finančního sektoru v EU do konce roku 2011. Předseda Komise navrhl bez bližších podrobností dokonce možnost zavedení evropských dluhopisů (ve spolupráci s EIB).

Dluhopisy by měly EU pomoci s výdaji na velké infrastrukturní projekty v situaci omezených rozpočtových prostředků a v situaci, kdy partnerství veřejného a soukromého sektoru při financování velkých infrastrukturních projektů nefunguje dle původních představ, což s poukazem na obří projekt satelitní navigace Galileo (jež nakonec musela

EU zaplatit ze svého rozpočtu sama, a navýšit tak výdaje) přiznává i sám předseda Barroso. Vydávání evropských dluhopisů je ovšem značně kontroverzní řešení, kterému se brání např. Německo.

Klíčovou prioritou pro EU i z hlediska zacílení investic a přípravy nového finančního rámce je podle Barrosa opětovné nastartování hospodářského růstu a vytváření nových pracovních míst. Jak málo přijatelná je taková koncepce z hlediska ideové profilace části EP, však ukázaly reakce na Barrosův projev.

Pokud jde o novou finanční perspektivu po roce 2013, za pozornost stojí předsedou Komise zmíněná možnost prodloužení „plánovacího“ období ze stávajících 7 na 10 let s jednou střednědobou revizí. Finanční perspektiva by se tak mohla krýt s dvěma po sobě následujícími pětiletými funkčními obdobími Komise.

Projev se setkal s poměrně hlasitou kritikou ze strany politických frakcí, včetně „mateřské“ EPP, jejíž předseda Joseph Daul ale jednoznačně podpořil zavedení autentických rozpočtových příjmů EU v podobě „evropské daně“.

Předsedové dalších frakcí v projevu většinou postrádali nové „vize“ a iniciativy, s kritikou se setkal také dojem, jež projev zanechal: v podstatě vyjadřovaná spokojenost s dosavadní činností Komise navzdory nepříznivému stavu, který se projevuje zejm. v ekonomické situaci EU. Europoslanci kritizovali také nedostatek odvahy předsedy Komise důrazněji komentovat případ vyhoštění Romů z Francie. Předseda zelených Daniel Cohn-Bendit dokonce přímo nařkl Barrosa ze zbabělosti, která mu bránila explicitně kritizovat flagrantní diskriminaci, když se Barroso v projevu pouze obecně vyjádřil proti rasismu xenofobii, aniž by přímo zmínil případ francouzských Romů.

Vedle Cohn-Bendita projev nejsilněji kritizoval předseda S&D Martin Schulz, podle kterého Barrosův projev zakládá mezivládní EU, hrozí tak často demonizovanou „renacionalizací“ EU, rezignuje na nadnárodní podstatu Komise a ukazuje, že její předseda je ve vleku Německa a Francie, jež fakticky řídí Radu, jak ukázaly i okolnosti pokusů o řešení ekonomických problémů.

Další vývoj

Zdá se, že Barrosův projev by měl založit určitou tradici, nyní navíc umožněnou novou rámcovou dohodou o vztazích mezi Komisí a EP. Je však otázkou, jak převratné a zejména politické poselství je možné očekávat od projevu předsedy Komise, který nedisponuje přímým politickým mandátem, jako je tomu v případě standardních předsedů vlád či přímo volených prezidentů některých států.

Záříjovému zasedání EP ve Štrasburku dále dominovala již zmíněná situace Romů v Evropě po rozhodnutí francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho o vyhoštění ze země (rozhodnutí, které vyvolalo silnou reakci v rámci EP i u některých členů Komise a stalo se jedním z témat [summitu](#) hlav států a vlád 16. 9. 2010) či téma pomoci oběťm mohutným záplav v Pákistánu a poněkud chaotické a nezvládnuté koordinace ze strany EU při reakci na tuto událost s jinými mezinárodními humanitárními organizacemi (UNICEF). Důležité místo na programu pléna zaujímal též balík opatření pro boj s důsledky finanční a hospodářské krize.

Komise má zveřejnit zprávu o budoucnosti rozpočtové politiky EU po roce 2013

Podle původních očekávání měla Komise 29. 9. 2010 představit zprávu týkající se revize rozpočtové politiky EU, včetně postupných (nikoli ovšem převratných změn) v oblastech, jako je SZP či kohezní politika.

V průběhu měsíce však došlo k dalším posunům možného data zveřejnění dokumentu z portfolia polského komisaře pro rozpočet Janusze Lewandowskiho, pravděpodobně k němu tedy dojde až počátkem října 2010.

Kontext

Nemá se jednat o dokument povahy sdělení, který by již musel být podkladem pro legislativní návrhy, ale spíše o dokument „indikativní“, naznačující konkrétnější představy Komise o výdajové a příjmové stránce rozpočtu EU po skončení platnosti dosavadní finanční perspektivy a různé varianty, v duchu tzv. revizní klauzule, kterou je opatřena [meziinstitucionální dohoda](#) zaštiťující finanční perspektivu 2007–2013.

Dle původní klauzule se střednědobá revize rozpočtové politiky EU měla uskutečnit již okolo roku 2009, Komise se k ní však neodhodlala kvůli stále probíhající debatě o ratifikaci Lisabonské smlouvy i kvůli nejistotě vyplývajícím z finanční a ekonomické krize.

Obsah a sporné body

V oblastech SZP či kohezní politiky se očekávají změny ve výdajích, nikoli ovšem úplné zrušení dotací, což by nebylo politicky přijatelné.

Zejména v oblasti SZP tyto tendence pozorně sledují zástupci členských států přistoupivších do EU v roce 2004 a 2007, protože se obávají opětovného „dvojího standardu“, který charakterizoval příjmy

v oblasti přímých zemědělských plateb pro nově přistoupivší státy na jedné straně a EU-15 na straně druhé (v rámci přechodného období uplatněného ze strany EU). Přestože v tomto případě by již varianta přechodného období nebyla možná, zdrojem obav je podoba návrhů metodiky výpočtu přímých plateb, která by mohla odrážet často zmiňované poukazy na nižší ekonomické náklady zemědělské produkce ve středo- a východoevropských státech EU, a tím pádem asymetrické řešení vůči zemědělcům ve „starších“ členských státech v případě nastavení rovných podmínek pro celou EU. Důležitou otázkou je také rozdělení výdajů pro první (podpora zemědělské produkce a trhů) a druhý pilíř SZP (podpora rozvoje venkova).

V případě kohezní politiky jsou v sázce finanční prostředky Kohezního fondu (Fondu soudržnosti) pro podporu nejchudším regionům EU.

Pro zachování politiky „solidarity“ v EU se vyslovoval kupř. nový polský prezident Bronislaw Komorowski během návštěvy předsedy Komise Josého Manuela Durão Barrosa v Polsku na začátku září 2010. Polsko, které bude v druhé polovině roku 2011 zastávat v EU funkci předsednické země, podle očekávání podporuje i zachování přímých plateb v sektoru SZP. Vyjádření předsedy Komise Barrosa naznačují, že EU plánuje velkorysou kohezní politiku navzdory stávajícím ekonomickým problémům zachovat (Barroso je ostatně původem portugalský politik, přičemž Portugalsko je členskou zemí náležející mezi příjemce pomoci z Kohezního fondu).

Zpráva by měla obsahovat také konkrétnější návrhy týkající se možného zavedení nových příjmových zdrojů, včetně analýzy výhod a nevýhod v konkrétních předkládaných případech (má se jednat např. o zavedení uhlíkové daně, zdanění finančních transakcí či letecké dopravy, což by s sebou přirozeně neslo v budoucnu patřičné důsledky pro průmysl, finanční sektor či spotřebitele v EU). Předmětem revize by měla být i otázka tzv. britského rabatu a dalších existujících výjimek v rámci rozpočtové politiky EU.

Dokument otvírající seriózní debatu o finanční perspektivě měli společně prezentovat předseda Komise Barroso a komisař pro rozpočtové otázky Lewandowski.

Další vývoj

V době uzávěrky monitoringu nebylo jasné přesné datum prezentace zprávy, zřejmě bylo pouze to, že k ní dojde v září, ale až v říjnu 2010. Rada i EP budou plně zapojeny do přípravy konkrétních návrhů týkajících se nové finanční perspektivy, které mají být zveřejněny počátkem léta 2011.

EP potvrdil zveřejnění finální zprávy týkající se nového finančního výhledu do června 2011, kde se má uskutečnit plenární zasedání, následovat by měla prezentace formálních návrhů ze strany Komise, opět ještě před letní pauzou v roce 2011. 9. 9. 2010 se za účelem potvrzení tohoto záměru EP poprvé sešel speciálně ustavený výbor pro politické výzvy (SURE), který se má zabývat též problematikou rozpočtových zdrojů pro udržitelný rozvoj EU po roce 2013.

Výboru předsedá německá poslankyně frakce S&D Jutta Haug, stále místo ve výboru má také předseda EP Jerzy Buzek. Výbor by měl přímo komunikovat s Komisí o detailech přípravy nové finanční perspektivy. Debatě bude dominovat téma zavedení nových vlastních zdrojů, očekává se také diskuse o návrhu předsedy Komise na prodloužení finanční perspektivy na 10 let s povinnou střednědobou u revizí (jakýsi model dvou „pětiletých“). Vizi „prodloužené“ finanční perspektivy podpořil například Výbor regionů či předsedkyně výboru REGI, bývalá komisařka pro regionální politiku Danuta Hübner.

ROZŠIŘOVÁNÍ

EP: Očekává se uvolnění vízové povinnosti pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny

Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (KOM(2010)358)

Výbor LIBE 27. 9. 2010 podpořil poměrem 49:2 uvolnění vízové povinnosti pro Albánii a Bosnu a Hercegovinu.

Kontext

V prosinci 2009 byl pro tři země (Srbsko, Černou Horu a Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii) zaveden režim bezvízového vstupu do EU (více v příspěvku „Občané Makedonie, Černé Hory a Srbska budou cestovat do EU bez víz“, [Monitoring listopad 2009](#)). Albánie a Bosna a Hercegovina nebyly v původním návrhu zahrnuty, ale jak podle Komise, tak podle členů výboru LIBE v poslední době vyvinuly značné úsilí, aby splnily ukazatele nezbytné pro dosažení stejného zproštění vízové povinnosti.

Obsah

Výbor LIBE svým [stanoviskem](#) reagoval na doporučení Komise. Komise potvrdila, že obě země

učinily značný pokrok a jsou připraveny zařadit se mezi země bez vízové povinnosti – při cestování jejich občanů s biometrickými pasy do EU na méně než 3 měsíce. Daný režim začne platit od roku 2011. Jedinou z balkánských zemí mimo něj zůstane Kosovo.

Sporné body

Nejsilnější frakce v EP uvolnění vízové povinnosti podporují. Někteří zástupci se však obávají nárůstu organizovaného zločinu, který z Albánie přesahuje do celé EU. Jedná se zejména o obchod s lidmi a drogami.

Zpravodajka návrhu Tanja Fajon nicméně uvedla, že monitorování situace v obou zemích bude probíhat i nadále.

Další vývoj

Plénum EP bude o návrhu hlasovat v říjnu 2010.

Rezoluce EU a Srbska o Kosovu k OSN

Srbsko souhlasilo s návrhem rezoluce týkající se Kosova předložené EU a Srbskem 9. 9. 2010 Valnému shromáždění OSN.

Kontext

Srbsko předložením rezoluce k OSN reagovalo na nezávazné vyjádření Mezinárodního soudního tribunálu z července 2010, že jednostranné vyhlášení nezávislosti Kosova na Srbsku v roce 2008 neporušilo mezinárodní právo. Rezoluce vyzývá jednání o statutu této země obnovit. Obsah byl předmětem řady jednání mezi prezidentem Borisem Tadičem a Catherine Ashton, vysokou představitelkou EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, naposledy 7. 9. 2010. Do jednání se také zapojily např. Německo nebo Velká Británie.

Obsah a sporné body

Rezoluce startuje nová jednání mezi Srbskem a Kosovem bez nutnosti Srbska přiznat Kosovu samostatnost.

Nová podoba rezoluce zdůrazňuje [odhodlanost EU](#) vést na toto téma dialog, což jej posouvá z půdy OSN, kde nezávislost Kosova neuznává 122 ze 192 zemí, na půdu EU, kde jej naopak z 27 členů neuznalo jen 5.

Smířlivý tón rezoluce by mohl Srbsku napomoci při vyjednávání o vstupu do EU. Komisař pro rozšiřování Štefan Fulle sám oznámil, že Srbsko je na dobré cestě přístupové rozhovory s EU zahájit. Podle komisaře EU pozitivně vnímá současný postoj Srbska

ke Kosovu, stejně jako celkovou transformaci srbské společnosti nebo snahu bojovat proti korupci a organizovanému zločinu.

SPOTŘEBITELÉ

EP přijal jednu z částí farmaceutického balíku

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, pokud jde o farmakovigilanci (KOM(2008)665)

Plénium EP přijalo v prvním čtení 22. 9. 2010 dvě usnesení na úpravu používání léčiv, a to poměrem 559:7:12 k [návrhu nařízení](#) a poměrem 569:8:15 pro [usnesení](#) týkající se návrhu směrnice, kterou se řídí používání léčivých přípravků v jednotlivých zemích. Další dvě položky farmaceutického balíku jsou v jednání.

Kontext

Návrh revize norem týkajících se tzv. farmakovigilance je součástí balíku, který byl Komisí představen v prosinci 2008 (více v příspěvku „Rada: Jednání o farmaceutickém balíku pokračují“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

Revidované nařízení a směrnice mají posílit transparentnost monitoringu vedlejších účinků léků. Odhaduje se, že až 5 % uživatelů léků je hospitalizováno právě kvůli vedlejším účinkům.

Změny, které v prvním čtení EP a Rada provedly, vyzývají Komisi, aby věnovala pozornost oblasti veřejného zdraví. Pozměněné návrhy se zaměřují na bezpečnost, zdraví a transparentnost a posilují roli pacientů, lékařů a dalšího zdravotnického personálu na úkor farmaceutických firem. První významnou změnou je možnost pacientů nahlásit vedlejší účinky léků přímo na portál zřízený národní autoritou nebo na portál evropský.

Nové a prozatím málo ověřené léky budou na krabičce označeny černým trojúhelníkem a příbalová informace bude obsahovat podrobný popis léku. Tyto informace budou revidovány vždy po 2 letech.

Další významnou změnou by mělo být posílení pravomocí výboru pro vyhodnocování rizik, který bude jako jediný orgán za farmakovigilanci odpovědný a bude jej tvořit vždy jeden zástupce z každého členské státy, 6 členů nominovaných Komisí, reprezentant pacientů a zdravotnického sektoru.

Zpravodajka návrhu Linda McAvan oznámila, že Komise bude muset do 2 let předložit zprávu o tom, jak zlepšit informativní letáky pro pacienty a vypracovat studii vlivu léků na životní prostředí. Komise musí představit reálný kalendář pro vytvoření značky v podobě černého trojúhelníku a internetových portálů.

Další vývoj

Legislativa vstoupí v platnost 18 měsíců po svém zveřejnění v Úředním věstníku EU. Jednání o dalších dvou částech farmaceutického balíku pokračují.

22. 9. 2010 Coreper požádal belgické předsednictví, aby zahájilo s EP jednání o revizi normy týkající se prevence pronikání padělaných léků do legálního prodeje. První jednání se uskutečnila 28. 9. 2010.

VNĚJŠÍ VZTAHY

Ukrajinský prezident Janukovyč podruhé navštívil Brusel, Ukrajina přistoupila k Energetickému společenství

Joint Statement by the President of the European Commission José Manuel Durão Barroso and the President of Ukraine Viktor Yanukovich, made on the occasion of President Yanukovich's visit to Brussels (MEMO/10/405)
Commission welcomes Ukraine in Energy Community (IP/10/1173)

Ukrajinský prezident Viktor Janukovyč 13. 9. 2010 podruhé od svého zvolení v únoru 2010 navštívil Brusel. Setkal se zde s předsedou Komise Josémanem Durão Barrosem i s předsedou Evropské rady Hermanem van Rompuyem.

Kontext

Nástup Janukovyče do prezidentského úřadu byl interpretován jako signál silnějšího přimknutí Ukrajiny k Rusku po vládě Viktora Juščenka, který byl označován jako prozápadní prezident. Dosavadní vývoj ukrajinské zahraniční politiky nasvědčuje spíše tomu, že se Janukovyč snaží o aplikaci multivektorové politiky, která byla typická pro Juščenkova předchůdce, prezidenta Leonida Kučmu, a v praxi znamenala určité lavírování mezi západem a silným sousedem na východě, který má na Ukrajině své zájmy.

Krátce po nástupu prezident Janukovyč podepsal a prosadil smlouvu s Ruskem, která se týká prodloužení pronájmu základen pro ruskou část černomořské flotily, současně se s jeho nástupem zhoršila na

Ukrajinské situace týkající se například svobody slova. Na druhé straně první Janukovyčova zahraniční návštěva vedla nikoli do Moskvy, ale do Bruselu; Janukovyč deklaroval zájem na pokračování jednání o posílené asociační dohodě mezi EU a Ukrajinou, přestože v posledních měsících došlo k pozastavení procesu (na rozdíl od explicitního odmítnutí možnosti brzkého vstupu Ukrajiny do NATO spolupráci s EU stále zdůrazňuje jako zahraničněpolitickou prioritu).

Ukrajina je zahrnuta do evropské sousedské politiky, v roce 1998 vstoupila v platnost [Smlouva o partnerství a spolupráci mezi EU a Ukrajinou](#) a od roku 2009 je Ukrajina též součástí projektu Východního partnerství. V roce 2007 byla zahájena jednání o nové asociační dohodě. Z hlediska energetické bezpečnosti, která má ve vztahu Ukrajiny, EU a Ruska specifický význam, vzhledem k trvající důležitosti „ukrajinské cesty“ pro přepravu ruských surovin, ropy a především plynu (navzdory ruským i evropským snahám o diverzifikaci tras či dodavatelů v podobě projektů Nord Stream, South Stream a Nabucco) i vzhledem ke zkušenostem s přerušením ruských dodávek touto cestou, byl důležitou otázkou i potenciální vstup Ukrajiny do tzv. Energetického společenství, které sdružuje členské země EU, země Balkánu a nově (od července 2010) i Moldávii.

Posláním Energetického společenství má být rozšíření legislativy EU v oblasti energetiky též na Balkán a potenciálně (zejména v posledních letech) i dále na východ Evropy. Cílem je vytvoření integrovaného trhu s energiemi.

Obsah a sporné body

Prezident Janukovyč přijel v září 2010 na návštěvu Bruselu na základě pozvání předsedy Komise Josého Manuela Durão Barrosa. Hlavní témata rozhovorů tvořily urychlování procesu přípravy nové dohody mezi EU a Ukrajinou a problematika vízové liberalizace, na níž má v kontextu přípravy nové dohody zájem především Ukrajina, EU je zdrženlivější. Nová dohoda mezi EU a Ukrajinou by měla ustanovit zónu volného obchodu a v dlouhodobém horizontu směřovat též ke kýžené liberalizaci vízového styku.

Jednání ovšem nejsou jednoduchá, do problémů se dostávají i ve zcela konkrétních oblastech. Například v případě zóny volného obchodu se podle očekávání (vzhledem k parametrům SZP a též obchodním omezením v této oblasti) stala problematickou otázkou obchodu se zemědělskými výrobky, resp. celních tarifů. Ukrajina žádá po EU změnu mandátu pro jednání o nové smlouvě, který vychází ze situace

roku 2006 a podle ukrajinské strany již neodpovídá současným požadavkům; poukazuje přitom na to, že i ze strany Ukrajiny došlo ke změnám vyjednávací pozice.

Předseda Komise Barroso na tiskové konferenci po setkání s Janukovyčem vyzdvihl zejména legislativní změny, které Ukrajina podnikla v energetickém sektoru a které souvisely i s otázkou připojení Ukrajiny k [Dohodě o Energetickém společenství](#). Na druhé straně Barroso zdůrazňoval, že vylepšení vztahů Ukrajiny a Ruska je nejen v zájmu Ukrajiny, ale také samotné EU, která je podle něho schopna i ochotna vést dialog o energetických otázkách. EU by se měla na základě podpisu [společné deklarace](#), kterou na konferenci v březnu 2009 za účasti zástupců EU (ale i EBRD či Světové banky) podepsala bývalá premiérka Julie Tymošenko, podílet na modernizaci ukrajinské plynárenské přenosové sítě.

Tato skutečnost se tehdy setkala s nepříliš příznivou reakcí ruské strany a Gazpromu, Janukovyč nicméně pokračuje ve snaze zaangažovat do modernizačních infrastrukturních projektů vedle Ruska i jiné aktéry.

Další vývoj

24. 9. 2010 podepsali zástupci Ukrajiny ve Skopje [přístupový protokol](#) k Dohodě o Energetickém společenství, Dohodu o Energetickém společenství musí ještě ratifikovat ukrajinský parlament.

Podpisu předcházelo přijetí nových legislativních norem týkajících se oblasti trhu s plynem. Nyní bude ovšem otázkou implementace dalších předpisů evropské legislativy nejen v oblasti plynu, ale i elektřiny, obnovitelných zdrojů či zajištění dodávek energií. Ukrajina má navíc pro implementaci příslušných norem stanoveny lhůty. V přizpůsobování legislativy a především praktické implementaci přijatých norem ovšem Ukrajina pokulhává, takže v průběhu přístupových negociací nezřídka budilo pochybnosti, zda Ukrajina o vstup do Energetického společenství skutečně stojí.

Důležitý je též vývoj dalších vztahů s Ruskem, které mají v oblasti energetiky značný význam. Ukrajinská a ruská strana znovu jednaly o desetileté dvoustranné dohodě týkající se právě cen plynu, která byla ještě za vlády premiérky Tymošenkové uzavřena mezi společnostmi Naftohaz a Gazprom a bývá pro ukrajinskou stranu označována za značně nevýhodnou. Janukovyč se v Bruselu snažil ujistovat, že Ukrajina bude fungovat jako spolehlivý dodavatel ruského plynu dále do Evropy a že k dalším sporům o dohody týkající se cen plynu, které by ohrožily dodávky do Evropy, nedojde. Barroso zase ujistoval, že Ukrajina i nadále zůstane klíčovou tranzitní zemí.

22. 11. 2010 se má uskutečnit summit EU – Ukrajina; EU by zde měla Ukrajině nabídnout akční plán. Splnění jeho podmínek ukrajinskou stranou by mělo vést k zavedení bezvízového styku.

VNITŘNÍ TRH

Komise sepisuje odpověď na Montiho zprávu

Communication from the Commission. Single Market Act. A single market delivering smart, sustainable and inclusive economic growth. Draft Version of 23 August

Na veřejnost se dostal návrh sdělení z 23. 8. 2010 a později z 27. 9. 2010 (obé k dispozici [na vyžádání](#)), jímž Komise hodlá věcně reagovat na [Montiho zprávu](#) cílící na „restart“ projektu jednotného vnitřního trhu EU.

Kontext

Bývalý komisař odpovědný za oblast vnitřního trhu a hospodářské soutěže Mario Monti byl v říjnu 2009 předsedou stávající Komise José Manuelem Barrosem požádán, aby vypracoval zprávu týkající se dosavadního fungování jednotného vnitřního trhu EU. Ten oficiálně vznikl 1. 1. 1993. Monti svůj více než 100stránkový text vypracoval na platformě [BEPA](#), která má propojovat aktivity Komise s občanskou společností (v nejširším slova smyslu).

Text byl uveřejněn v květnu 2010, kdy jej rovněž podpořilo plénum EP (více v příspěvku „Mario Monti: jednotný trh potřebuje restart“, [Monitoring květen 2010](#)).

Obsah

Strategie Komise je založena na 3 oblastech (podniky, občané a řízení jednotného trhu) a 47 (původně 51) „akcích“, jež za koordinace Michela Barniera, komisaře pro vnitřní trh a služby, identifikovala devítka zainteresovaných komisařů (Joaquín Almunia, László Andor, John Dalli, Antonio Tajani, Karel de Gucht, Siim Kallas, Neelie Kroes, Olli Rehn a Algirdas Šemeta).

Klíčovou roli v otázce zajištění fungování jednotného trhu by měly vedle Komise sehrát především členské státy (původně měly hrát spíše marginální úlohu, nyní by naopak měly např. aktivně snižovat objem neimplementované legislativy spjaté s fungováním vnitřního trhu z referenčního 1 % v roce 2007 na 0,5 % v roce 2012).

Co se týče první z oblastí, je v dokumentu zmíněna otázka zjednodušení administrativy (sdělení k fungování tzv. [Aktu o malém podnikání](#) ještě v roce 2010,

iniciativa k propojení obchodních rejstříků a novelizace směrnic týkajících se účetnictví v roce 2011), ochrany duševního vlastnictví (zavedení tzv. komunitárního patentu nejpozději v roce 2014, modernizace evropského systému ochranných známek v letech 2011–2012, revize [směrnice č. 2004/18](#) na přelomu let 2010 a 2011) nebo fiskální koordinace (koordinace daňových politik, potenciální harmonizace korporátních daní, vydání zelené knihy týkající se DPH). Nadto Komise hovoří o prozkoumání možností zavedení regionálních burz, realizaci „evropské oblasti rizikového kapitálu“ do roku 2012, uveřejnění bílé knihy o dopravě (2010) a strategie financování dopravní infrastruktury (2011) či o iniciativě na podporu sociálních služeb (2011) – to vše s výrazným akcentem na ekologický rozměr vnitřního trhu (na rok 2012 se chystá uveřejnění sdělení o ekologické stopě produktů obchodovaných na vnitřním trhu).

Pokud jde o občany, počítá se např. s iniciativou týkající se půjček (2010) a bankovních poplatků (2011), posílením uznávání profesních kvalifikací (2012), návrhem na revizi [směrnice č. 96/71](#) o vysílání pracovníků (2011) či texty, jež by řešily otázku penzí mobilních pracovníků (2011) či otázku veřejných služeb (2012), které údajně tvoří až 26 % HDP EU, zaměstnávají 64 mil. Evropanů a přímo se dotýkají 500 tis. obchodních subjektů. V nové verzi návrhu sdělení z 27. 9. 2010 se nadto hovoří o zajištění efektivnější aplikace tzv. směrnice o službách ([č. 2006/123](#)) a návrhu řešení kolektivních žalob spotřebitelů. Za účelem „silnějšího“ řízení vnitřního trhu by se mělo každý rok konat fórum pro vnitřní trh. Rovněž by měla vzniknout strategie založená na dosavadním webu [Your Europe](#).

Další vývoj

Definitivní verze sdělení Komise by měla být uveřejněna 6. 10. 2010. Poté o ní budeme zvrubně informovat.

Směrnice o opožděných platbách na dohled

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (KOM(2009)126)

Zástupci Komise, EP a Rady se 31. 8. 2010, 6. 9. 2010 a 13. 9. 2010 sešli k jednání o návrhu směrnice o požděných platbách a nakonec [dospěli](#) ke kompromisu.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v dubnu 2009 s cílem doplnit platnou [směrnici č. 2000/35](#) a věřitelům (zejm. malým a středním podnikům) poskytnout

nástroje k uplatnění svých práv v případě opožděných plateb.

Výbor IMCO schválil v dubnu 2010 zprávu Barbary Weiler. Podle ní by oproti očekávání měly faktury splácet do 30 dnů jak veřejné autority, tak jiné (obchodní) subjekty (do 60 dnů jen za určitých podmínek; více v příspěvku „IMCO: Splácet faktury včas budou muset všichni“, [Monitoring duben 2010](#)).

Obsah a sporné body

Triolog se rámcově shodl na rozšíření záběru směrnice i na obchodní subjekty se stanovením „základní doby“ splatnosti faktur v délce 30 dní. V případě nesplacení v dané lhůtě by měli být věřitelé oprávněni požadovat úroky ve výši 8% (pozice Komise a Rady byla 7%, pozice EP 9%) z nesplacené částky. Administrativní náklady věřitelů by měly být saturovány paušálem 40 €.

Jedinou obecnou výjimkou by měla disponovat zdravotnická zařízení (faktury by měla splácet do 60 dnů), protože sama jsou financována relativně komplikovaně, a tudíž nemusí včas disponovat potřebnými prostředky.

Další vývoj

Plénium EP by mělo o zprávě Barbary Weiler hlasovat v říjnu 2010.

EU schválila finanční balík

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o makrobezpečnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Společenství a o zřízení Evropského výboru pro systémová rizika ([KOM\(2009\)499](#))

Návrh rozhodnutí Rady o pověření Evropské centrální banky zvláštními úkoly, které se týkají fungování Evropského výboru pro systémová rizika ([KOM\(2009\)500](#))

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro bankovníctví ([KOM\(2009\)501](#))

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění ([KOM\(2009\)502](#))

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy ([KOM\(2009\)503](#))

Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 1998/26/ES, 2002/87/ES, 2003/6/ES, 2003/41/ES, 2003/71/ES, 2004/39/ES, 2004/109/ES, 2005/60/ES, 2006/48/ES, 2006/49/ES a 2009/65/ES s ohledem na pravomoci Evropského orgánu pro bankovníctví, Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění a Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy ([KOM\(2009\)576](#))

Zástupci Komise, Rady a EP dospěli 2. 9. 2010 k neformálnímu kompromisu stran tzv. finančního balíku, jenž by měl EU do budoucna usnadnit dohled nad finančními trhy. [Rada](#) kompromis schválila 7. 9. 2010, [plénium EP](#) 22. 9. 2010.

Kontext

Komise tzv. finanční balík prezentovala v září 2009 s cílem definovat novou dohledovou architekturu působící na evropské úrovni tak, aby bylo v EU do budoucna možné zabránit finančním/hospodářským turbulencím, jaké v září 2008 odstartoval pád americké banky Lehman Brothers (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#)). Dohled by měl sestávat z tzv. mikrodohledu a makrodohledu. Kontroverze budil zejm. „mikrodohled“, resp. vznik Evropského systému orgánů finančního dohledu (ESFS) s výkonnými pravomocemi.

Rada s jeho zřízením v prosinci 2009 předběžně souhlasila jen za podmínky, že „poslední slovo“ při aplikaci konkrétních opatření budou mít členské státy (více v příspěvku „Rada se rámcově shodla na ‚mikrodohledu‘ nad finančními institucemi“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Výbor ECON schválil zprávy příslušných zpravodajů (Ramona Tremosy I Balcellse, Sylvie Goulard, José Manuela García-Margalla y Marfila, Petera Skinnera, Svena Giegolda a Antolína Sáncheze Preseda) v květnu 2010 (více v příspěvku „ECON chce posílit dohled nad finančními institucemi“, [Monitoring květen 2010](#)), ovšem završení prvního čtení bylo v EP v červenci 2010 odloženo do chvíle, než poslanci se zástupci Rady dospějí ke kompromisu (více v příspěvku „EP pozastavil schvalování finančního balíku“, [Monitoring červenec / srpen 2010](#)).

Obsah a sporné body

Z hlediska makrodohledu se řešilo, zda by měl novému orgánu ESRB předsedat prezident ECB.

Předmětem debat bylo, zda tím nebudou upozažděny ty členské státy, jež doposud nepřijaly euro. Kompromis nakonec jmenování prezidenta ECB připouští, ovšem pouze na 5 let a se závazkem, že poté bude ESRB předsedat někdo jiný.

Členské státy by si měly zachovat možnost odvolat se proti exekutivním rozhodnutím tzv. mikrodohledu.

Právě tato otázka byla mezi Radou (a zejm. Velkou Británií, důležitým finančním centrem) a EP jednou z nejspornějších. Pro členské státy je rovněž pozitivní to, že „finanční krizi“ by měly být s to deklarovat

pouze ony a měly by to být právě jejich orgány (nikoliv unijní mikrodohled), kdo bude realizovat dohled nad jednotlivými finančními institucemi a/nebo produkty (rovina EU by měla vystupovat jako koordinační a zasahovat primárně jen v případech neshody příslušných národních orgánů řešících konkrétní přeshraniční kauzy a/nebo při porušení práva EU).

EP neprosadil ani to, aby všechny dohledové instituce sídlily ve Frankfurtu nad Mohanem (jako ECB); nakonec by měly být i v Londýně a Paříži.

Za jeden z mála svých úspěchů EP považuje informační povinnosti ESRB vůči výboru ECON či fakt, že jmenování předsedů institucí mikrodohledu (EBA, EIOPA a ESMA) budou moci poslanci vetovat.

Pozice ČR

ČR – včetně ČNB či [konzervativních europoslanců](#) – novou finanční architekturu aktivně nepodporovala a nepodporuje (pokud ji přímo neodmítá; podle člena bankovní rady ČNB Roberta Holmana EU národním státům a jejich dohledovým orgánům bere pravomoci, ale odpovědnost za fungování trhu jim ponechává stejnou), při jednání v Radě však nezískala pro svůj postoj adekvátní počet členských

států (tzv. blokační menšinu). Nejblíže jejímu názoru byla Velká Británie, ta se ale nakonec spokojila s tím, že jeden z úřadů mikrodohledu bude sídlit v Londýně.

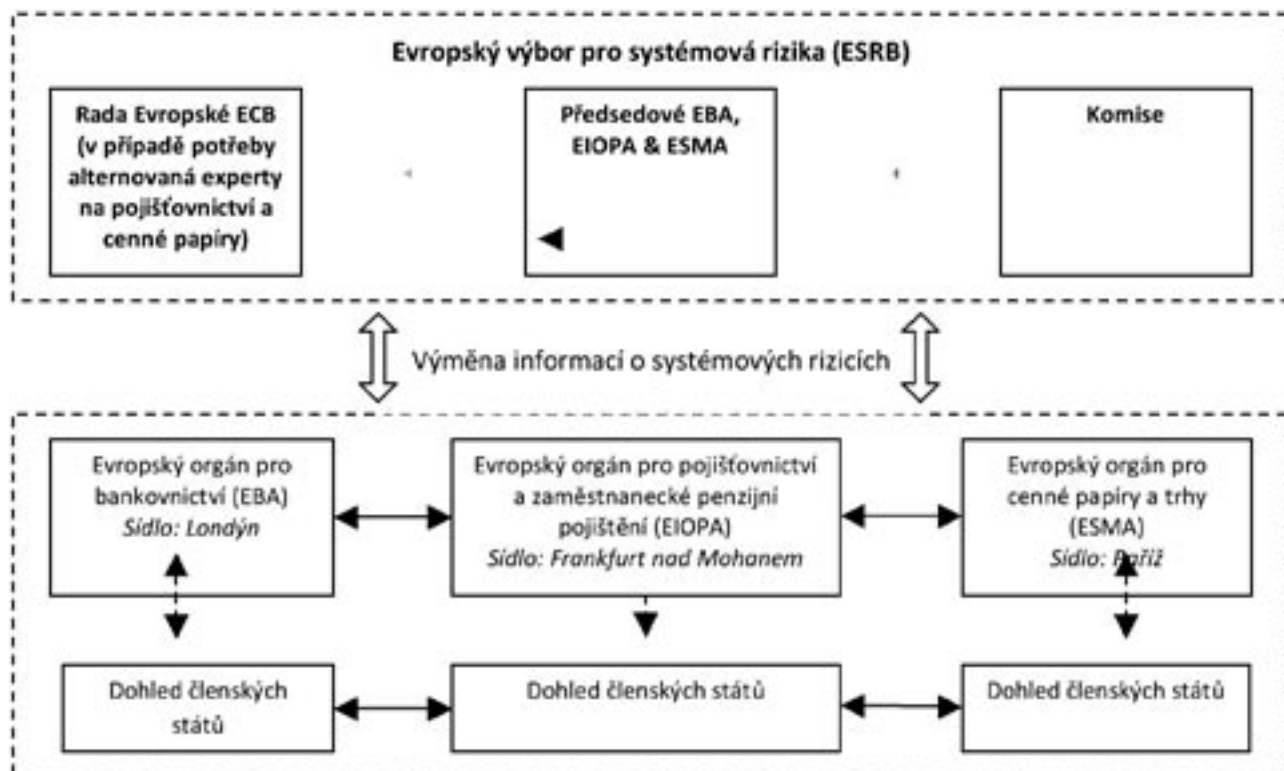
Další vývoj

Celý finanční balík by měl být revidován po 3 letech od vstupu v platnost 1. 1. 2011.

EP implicitně počítá s tím, že se mu při této příležitosti podaří relativně „volnou“ legislativu (alespoň v porovnání s původními pozměňovacími návrhy EP) zpřísnit. Obdobně poslanci stavějící se za posílení unijní regulace předpokládají, že bude možné naplnit i další, méně zjevnou součást dosaženého kompromisu – možnost institucím mikrodohledu světit nové pravomoci separátními normami týkajícími se např. zákazu nekrytého krátkého prodeje (což by měla být záležitost pařížské ESMA; více níže) nebo tzv. bankovní daně (na její výběr by mohla dohlížet londýnská EBA; více v příspěvku „ČR odmítla novou bankovní daň“, [Monitoring červen 2010](#)).

Nově vzniklé orgány by měly mít nejprve 150 zaměstnanců, do 4 let až 300. Náklady na jejich provoz by měly v roce 2011 dosahovat 40 mil. €, z čehož má 2,5 mil. € pocházet z příspěvků jednotlivých regulovaných odvětví.

Schéma nové architektury pro dohled nad finančními trhy

EP podpořil propojení obchodních rejstříků

Zelená kniha. Propojení obchodních rejstříků
(KOM(2009)614)

Plénum EP 7. 9. 2010 přijalo [návrh zprávy](#) Kurta Lechnera k [zelené knize](#) o propojení obchodních rejstříků.

Kontext

Komise v listopadu 2009 uveřejnila na téma propojení obchodních rejstříků zelenou knihu. V současnosti existuje vícero projektů na koordinaci informací v obchodních rejstřících v EU ([Evropský obchodní rejstřík](#), BRITE, [IMI](#)), všechny ovšem fungují na fakultativní bázi. Navíc se často liší metodami sběru a prezentace informací, nehledě na skutečnost, že jejich regionální a/nebo národní charakter staví zájemcům o informace ještě jazykovou bariéru.

Výbor JURI Lechnerovu zprávu přijal v červnu 2010 (více v příspěvku „EP podporuje propojení obchodních rejstříků“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

Zpráva požaduje standardizaci dat dostupných v obchodních rejstřících a užší spolupráci mezi národními úřady, jež jsou za jejich správu odpovědné.

Podle Kurta Lechnera by měl vzniknout jeden přístupový kanál („one stop shop“) k datům o všech společnostech uvedených v obchodních rejstřících jednotlivých členských států. Nová architektura by se krom toho měla stát součástí [portálu e-Justice](#) a popř. také sítě vytvořené na základě [směrnice č. 2004/109](#) (tzv. Transparency Directive).

Další vývoj

Lze očekávat, že Komise podnikne v dané věci v návaznosti na vyjádření EP další relevantní kroky.

Přeshraniční poskytování zdravotní péče míří do druhého čtení

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči (KOM(2008)414)

Rada 13. 9. 2010 [definitivně schválila](#) svůj společný postoj k pravidlům poskytování přeshraniční zdravotní péče.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v červenci 2008 coby součást tzv. sociálního balíku. Cílem je podle ní

posílení práv pacientů, nikoliv vytvoření společného trhu se zdravotní péčí v EU.

Důvodem pro předložení návrhu se stalo zejm. vyloučení otázky zdravotní péče ze [směrnice č. 2006/123](#) (tzv. směrnice o službách) a rozsudky ESD (které obecně požadují takové náhrady přeshraniční zdravotní péče, jež odpovídají náhradám, které by pacient získal, nechal-li by se ošetřit ve svém domovském členském státě). Náklady na přeshraniční zdravotní péči se podle Komise pohybují okolo 1 % všech výdajů na zdravotnictví v EU (v absolutních číslech to znamená cca 10 mld. € ročně).

Plénum EP své první čtení završilo v dubnu 2009 přijetím zprávy Johna Bowise z výboru ENVI (více v příspěvku „EP podporuje poskytování přeshraniční zdravotní péče“, [Monitoring duben / září 2009](#)). Rada k neformálnímu kompromisu dospěla v červnu 2010, paradoxně za předsednictví Španělska, které dlouhodobě patřilo mezi odpůrce návrhu (více v příspěvku „Rada se shodla na pravidlech poskytování přeshraniční zdravotní péče“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

Obecným pravidlem by mělo být, že pacient bude moci požadovat takové náhrady za zdravotní péči v zahraničí, jaké by (v relativních hodnotách) získal za adekvátní zákrok, pokud by byl ošetřen v domovském členském státě.

Analogické ustanovení se týká i kvality a bezpečnosti poskytované péče, nezávislosti daných pravidel na typu poskytovatele péče (veřejný nebo soukromý) a práv pacientů.

Členské státy by si nicméně měly (prostřednictvím např. obvodních lékařů) zachovat možnost požadovat předchozí autorizaci k poskytnutí určité zdravotní péče svým občanům v zahraničí (hospitalizace obecně, vysoce specializované a nákladné služby ap.). Obdobná opatření by se měla týkat i přístupu cizozemců ke zdravotní péči v tom kterém (jiném než domovském) členském státě.

Za účelem informování pacientů o možnostech zdravotní péče v EU by měla ve všech členských státech vzniknout národní kontaktní místa, měla by se posílit spolupráce obecně či uznávání lékařských předpisů.

Naopak vně směrnice by měla zůstat otázka prodeje zdravotnických produktů přes hranice a/nebo přes internet, otázka dlouhodobé zdravotnické péče a otázka alokace/distribuce orgánů pro účely transplantace.

Sporné body

Polsko, Portugalsko, Slovensko, Rakousko a Itálie ke společnému postoji připojily svá písemná prohlášení.

Rakousko požaduje, aby v návrhu byla posílena právní jistota dotčených, Polsko, Portugalsko a Slovensko tvrdí, že návrh jde proti principu subsidiarity a negarantuje dostatečně „vysoký stupeň kvality a bezpečnosti pacientů“, což podpořila i Itálie.

Debata se vedla také o tom, který stát se označí za „domovský“ v případě důchodců žijících v zahraničí a požadujících zdravotní péči ve třetí členské zemi (v souladu s [nařízením č. 883/2004](#) stát, v němž důchodce reálně žije, pokud nepůjde o stát, z něž pochází, nebo o stát uvedený v Příloze IV nařízení č. 883/2004; v tomto případě si bude péči hradit sám), a o právní bázi návrhu (nakonec čl. 114 a 168 Smlouvy o fungování EU).

Státy, jež návrh příliš nevítají, počítají s dalšími negociacemi s EP, který již ústy zpravodajky Françoise Grossetête vyjádřil k pozici Rady pochybnosti (zejm. pokud jde o restrikce, které do návrhu včleňuje) a/nebo s možnými úpravami při implementaci finální směrnice.

Reprezentanti pacientů označují za problematický požadavek na placení zákroků předem (před vyplacením náhrad).

Další vývoj

■ EP by se měl návrhu věnovat v říjnu 2010.

Lze očekávat poměrně bouřlivé jednání, protože Rada zamítla na 40 europoslaneckých pozměňovacích návrhů z prvního čtení.

Pokud bude směrnice přijata, počítá se s roční implementační lhůtou.

Deriváty, krátký prodej a swapy úvěrového selhání čeká regulace

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on OTC derivatives, central counterparties and trade repositories
([COM\(2010\)484/5](#))

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on Short Selling and certain aspects of Credit Default Swaps
([COM\(2010\)482](#))

Komise 15. 9. 2010 předložila dva návrhy nařízení na regulaci [tzv. over the counter derivátů, krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání](#).

Kontext

Debata o regulaci komplexních finančních nástrojů, zahájená meritorně v červenci 2009 prostřednictvím dokumentu [COM\(2009\)332](#) a následně rozvinutá v září 2009 na půdě G20 a v říjnu 2009 dokumentem [COM\(2009\)563](#), dostala v EU nový impuls v souvislosti s projednáváním tzv. finančního dohledu (více v příspěvku „Komise hodlá v EU po-

sílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#), a výše) a s tzv. řeckou krizí (více v příspěvku „Řecko jako první v historii eurozóny požádalo o půjčku EU a MMF“, [Monitoring duben 2010](#)). V květnu 2010 se Německo stalo první zemí v EU, která zakázala nekrytý (naked) krátký prodej podílů 10 nejdůležitějších domácích finančních institucí. Nedlouho poté spolu s Francií požádalo o vytvoření celounijních pravidel. Cílem je snížení volatility finančních trhů, jež může zejm. v době (finančních/hospodářských) krizí vystavovat členské státy EU existenčnímu tlaku nejen z podstaty volatility jako takové, ale i (a zejména) z důvodu časté zadluženosti těchto států (resp. zvyšování nákladů na saturaci jejich dluhů) a/nebo z důvodu jejich roztržité reakce. (Volatilní finanční trhy mají dopad na reálnou ekonomiku počínaje hypotékami a konče cenami energií a potravin.)

V červnu a červenci 2010 probíhala k otázce derivátů, krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání veřejná konzultace, EP v červnu 2010 přijal [zprávu Wernera Langena](#) z výboru ECON a regulaci ze strany EU předběžně podpořil (více v příspěvku „Komise zahájila veřejné konzultace k problematice derivátů, krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

Co se týče tzv. over the counter (neregulovaných) derivátů, předpokládá Komise transparentnější přístup spočívající zejm. v tom, že zainteresované subjekty (banky, pojišťovny a penzijní společnosti, hedgeové fondy, ale i nefinanční instituce) budou povinny uveřejňovat zprávy o svých obchodech, realizovaných přes příslušnou národní ústřední protistranu (central counterparty; CCP), skrze ESMA, součást tzv. mikrodohledu (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#), a výše). ESMA spolu s CCP by nadto měla mít možnost navrhnout, které další deriváty by měly být ošetřeny stejným způsobem.

Obchod s over the counter deriváty reprezentuje až 80 % obchodu se všemi deriváty a v roce 2009 údajně nabyl objemu 435 tril. €, o 12 % více než v roce 2008. Regulované deriváty obchodované na burzách budou předmětem chystané revize [směrnice č. 2004/39](#) (tzv. MiFID Directive).

CCP by měly být obligatorně vázány limitovat rizika obchodů, jež přes ně budou realizovány, např. zátěžovými (stress) testy nebo vlastními finančními zárukami. K autorizaci CCP by měl být potřeba kapitál min. 5 mil. € a ustavení výboru, jenž bude sestávat nejen ze zástupců příslušné CCP, ale i ze zástupce ESMA. Nesplněním těchto podmínek by se CCP vystavila možnosti udělení pokuty.

Na druhou stranu není jasné, jakým sankcím se vystaví subjekty, které odmítnou své obchody přes CCP vůbec realizovat. Podle Komise lze očekávat, že jasněji bude až poté, co bude předložen návrh revize směrnice o kapitálové přiměřenosti ([č. 2006/48](#) a [č. 2006/49](#)), tedy nejdříve v roce 2011, kdy by měly být připraveny podklady z Basilejského výboru pro bankovní dohled, jenž 12. 9. 2010 pouze [oznámil](#), že finanční instituce by měly mezi lety 2013–2015 kvůli zvládnání potenciálních krizí navýšit své rezervy z 2,5 % až 7 % (k nelibosti Evropské bankovní federace, podle níž hrozí nižší ochota bank poskytovat prostředky, což se odrazí i v reálné evropské ekonomice, která je spíše než americká závislá na půjčkách bank; výsledek jednání, jež podmíněčně [přivítal](#) mj. výbor ECON, by měl být ještě potvrzen platformou G20 ve dnech 11.–12. 11. 2010).

Pokud jde o krátký prodej (státních dluhů, akcií, tj. „spekulace“; z hlediska objemu cca 1–3 % všech finančních operací v EU), počítá Komise s tím, že bude jednoznačně identifikován a označen jako „krátký“. Rovněž by měla existovat možnost jej dočasně (do konce následujícího dne obchodování a primárně na národní úrovni, byť s rozsáhlou informační povinností vůči ESMA) zakázat.

Nekrytý krátký prodej, podle některých názorů jedna z příčin tzv. řecké krize, by jako takový nakonec zakázán být neměl (viz články 12 a 13 [návrhu](#)), ač se o tom ještě na začátku září 2010 otevřeně uvažovalo. Investor ale musí mít předmětné cenné papíry půjčené, musí o jejich vypůjčení uzavřít dohodu anebo musí mít dohodu se třetí stranou, která je vyhledá a zarezervuje k vypůjčení tak, aby byly dodány nejpozději 4 dny po transakci.

Společnosti závislé min. z 0,2 % na „krátkých akciích“ z EU by měly o této skutečnosti informovat (národního) regulátora, dosáhne-li závislost 0,5 %, měly by o ní informovat trhy/veřejnost.

Sporné body

Kritika je dlouhodobě vedena po dvou liniích: 1. zda zavádět novou regulaci; 2. pokud ano, zda ji realizovat na národní úrovni nebo na úrovni EU (skrže ESMA).

Pro regulaci je podle Komise např. Německo, Francie, ale i Španělsko, Portugalsko, Lucembursko, Řecko, Belgie či Rakousko, zpravidla země, jichž by se mohly výstupy neregulovaného trhu negativně dotknout. Striktně proti je zejm. Velká Británie nebo Evropská bankovní federace, která předložené návrhy považuje za preskriptivní a kladoucí na finanční instituce nadměrné kapitálové požadavky.

Po uveřejnění návrhů se proti postavily i energetické společnosti (individuálně např. RWE)

s obavou, zda transparentnější obchodování s deriváty nebude mít nezamýšlené (kontraproduktivní) důsledky (byrokracie, odhalení obchodních tajemství, snížení likvidních prostředků v sektoru ap.), a zda by proto Komise pro nefinanční subjekty využívající derivátů (kromě energetických společností např. aerolinky) neměla stanovit jiná (méně přísná) pravidla (neboť nefinanční subjekty využívající deriváty nepředstavují žádná systémová rizika).

Pozice ČR

ČR, resp. ČNB, již v červnu 2010 neoficiálně reagovala konstatováním, že nová regulace není potřebná (pakliže mají trhy řádně plnit svou funkci).

Další vývoj

Komise počítá s tím, že obě nařízení vstoupí v platnost nejpozději v červenci 2012. Předtím jej však musí schválit EP a Rada.

Belgické předsednictví navrhlo kompromis ve věci regulace alternativních investičních fondů

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o správcích alternativních investičních fondů a o změně směrnic 2004/39/ES a 2009/.../ES (KOM(2009)207)

Belgické předsednictví 23. 9. 2010 navrhlo kompromis ve věci regulace alternativních investičních fondů.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v dubnu 2009 s cílem „zregulovat“ všechny fondy s působností v EU, jež nespádají do rámce úpravy směrnice č. 85/611 (tzv. UCITS Directive), neboť se podle ní (krom jiných aktérů) podílely na vzniku finanční krize, jež později přešla v krizi hospodářskou. „Výměnou“ za regulaci Komise nabídla manažerům, jichž by se nová norma měla týkat primárně, možnost působit po získání registrace a notifikaci dotčenému členskému státu prakticky na celém území EU (více v příspěvku „Komise: Alternativní investiční fondy potřebují regulaci“, [Monitoring duben / září 2009](#)).

Rada v březnu 2010 projednávání návrhu z důvodu neshod mezi jednotlivými členskými státy (zejm. Německa a Francie, požadujících přísnější regulaci vůči fondům ze třetích zemí, na straně jedné a Velké Británie a ČR na straně druhé) odložila (více v příspěvku „Regulace alternativních investičních fondů budí rozpaky“, [Monitoring březen 2010](#)). Podobný krok učinil i EP v červenci 2010 při projednávání zprávy Jean-Paula Gauzèse (více v příspěvku

„ECON dosáhl kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů“, [Monitoring květen 2010](#)).

Obsah

Belgické předsednictví svůj kompromis shrnulo pod úsluví „stejná práva, stejné povinnosti“. Manažeři fondů ze třetích zemí by měli mít možnost působit v celé EU, pokud budou plnit její pravidla.

Stejně tak unijní manažeři budou moci operovat s fondy ze třetích zemí, pokud splní požadavky čl. 17 a 19–21 návrhu (týkají se požadavků na depozitáře a transparentnost) plus požadavky EP (dodržování standardů týkajících se daní, opatření proti praní špinavých peněz a opatření protiteroristických, vše prostřednictvím podpisu „dohody“ s ESMA; viz výše). Ve všech ostatních (méně citlivých) případech se uplatní méně přísná ustanovení směrnice, ESMA si však svou koordinační roli ponechá.

Sporné body

Zpravodaj návrhu v EP Jean-Paul Gauzès (stejně jako předchozí švédské a španělské předsednictví) se dlouhodobě staví za restriktivní přístup vůči třetím zemím a jejich manažerům, což vzbudilo negativní reakce mj. v USA.

Fondy ze zemí mimo EU by měly získat oprávnění působit v EU pouze za předpokladu, že 1. budou dodržovat unijní standardy (prostřednictvím podpisu „dohody“ s ESMA, již s ním dobrovolně uzavřou jak domovské země daných fondů, tak jejich manažeři); 2. jejich domovské země budou alternativním investičním fondům z EU poskytovat podobně definovaný přístup na své trhy; 3. třetí země budou respektovat soudní rozhodnutí EU přijatá ve věci směrnice o správcích alternativních investičních fondů. Fondy by také měly mít rozsáhlou informační povinnost.

Rada nesouhlasí se způsobem otevření trhu EU alternativním investičním fondům ze třetích zemí, jak navrhuje ECON (je spíše pro separátní bilaterální dohody států EU se zeměmi mimo EU bez zprostředkování ESMA).

Další vývoj

Pokud zástupci Rady a EP dospějí na základě podkladu belgického předsednictví ke kompromisu, plénum EP by se mělo zprávou Jean-Paula Gauzèse zabývat v říjnu 2010.

Výsledná norma by měla být implementována do 2 let od svého přijetí.

VZDĚLÁVÁNÍ A VÝZKUM

EP přijal směrnici o pokusech na zvířatech

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely (KOM(2008)543)

Plénum EP přijalo 8. 9. 2010 [legislativní usnesení](#) k návrhu směrnice na ochranu zvířat pro vědecké pokusy. Dohody s Radou bylo dosaženo v červenci 2010.

Kontext

Komise předložila návrh revize původní směrnice ([č. 86/609](#)) v listopadu 2008. První čtení v EP proběhlo v květnu 2009. Zástupci EP a Rady dospěli v dubnu 2010 ke shodě na posledních detailech návrhu. Návrh revize [schválila](#) Rada v červnu 2010 a v červenci 2010 jej přijal výbor AGRI (více v příspěvku „Revize 23 let staré směrnice týkající se experimentů na zvířatech“, [Monitoring duben 2010](#), a v příspěvku „AGRI: Omezení testů na zvířatech bez ohrožení výzkumu“, [Monitoring červenec/srpen](#)).

Obsah

Revidovaná směrnice omezuje používání zvířat k vědeckým účelům a má zajistit rovnováhu mezi jejich ochranou a vytvořením odpovídajících podmínek pro výzkum. Podle nových pravidel budou muset příslušné orgány členských států posuzovat vliv jednotlivých pokusů na dobré životní podmínky zvířat, měly by usilovat o rozvoj alternativních způsobů testování a o snížení intenzity bolesti, jíž jsou zvířata vystavena.

Norma si klade za cíl zpřísnit pravidla pro využívání primátů pro vědecké účely. Směrnice zakazuje používání velkých opic (šimpanzů, goril, orangutanů); pokud se však prokáže závislost vědeckého pokroku (zejména při výzkumu léků na neurodegenerativní choroby) na těchto pokusech, umožňuje využití opic druhu makaků nebo kosmanů. Směrnice stanoví, pro jaké pokusy se mohou zvířata využívat: pro základní výzkum, výzkum chorob a anomálií u lidí, zvířat a rostlin, vývoj léčiv, výzkum zaměřený na zachování druhů, vyšší vzdělávání a při soudním vyšetřování. Směrnice obsahuje také výjimku z daných opatření, jejíž využití musí být vědecky podloženo. Testy na zvířatech se budou dělit podle bolestivosti a poslanci s členskými státy rozhodli, že opakované testování bude probíhat po poradě s veterinářem pro testy označené jako „střední“.

Další vývoj

Členské státy musí směrnici implementovat do 2 let od vstupu v platnost. Komise normu přezkoumá po 5 letech.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Debata o budoucnosti SZP po roce 2013 pokračuje
[Franco German position](#) for a strong Common Agricultural Policy beyond 2013. New challenges and expectations for food, biomass and environment, 14. 9. 2010

Zpráva o spravedlivých příjmech zemědělců: lepší fungování potravinového řetězce v Evropě (2009/2237(INI))

Oblasti zemědělství po letní přestávce opět dominovalo téma budoucnosti SZP a jejího financování po roce 2013, které úzce souvisí i s připravovanou reformou rozpočtové politiky EU.

Ministři zemědělství Německa a Francie, Ilse Aigner a Bruno Le Maire, 14. 9. 2010 v Berlíně podepsali [společné prohlášení](#) o „silné“ SZP po roce 2013, které má být demonstrací francouzsko-německého postoje k této otázce. Otázka budoucnosti SZP po roce 2013 se na neformálním zasedání Rady 21. 9. 2010 věnovali také ministři zemědělství všech 27 členských států.

Kontext

Tématem se podrobně zabývá i EP (více v příspěvku „Členské státy a EP prezentují pozice k reformě SZP po roce 2013“, [Monitoring červen 2010](#), a v příspěvku „Reforma SZP po roce 2013 na plenárním zasedání EP“, [Monitoring červenec / srpen 2010](#)), příslušné portfolio pro zemědělství a rozvoj venkova komisaře Daciana Ciolose (více v příspěvku „Zahájena debata o budoucnosti SZP po roce 2013“, [Monitoring duben 2010](#)) a prostřednictvím iniciativ i členské státy (více v příspěvku „Od mléčné krize k Pařížské výzvě“, [Monitoring prosinec 2009](#), a v příspěvku „Deklarace pro silnou SZP“, [Monitoring únor 2010](#)). Nejinak tomu bylo i v měsíci září, kdy se debata pod vlivem nových iniciativ i pod vlivem blížící se přípravy návrhů na změny v rozpočtové politice EU znovu intenzivně rozproudila.

Obsah a sporné body

Společné prohlášení ministrů zemědělství Francie a Německa vyjadřuje podporu zachování silné SZP včetně přímých plateb (které mají hrát i nadále klíčovou úlohu) a moderních nástrojů tržní regulace, kterými SZP disponuje a které mají fungovat jako „záchranná síť“ i po

roce 2013. Stejně tak se prohlášení zasazuje o zachování podstatné finanční podpory, která by existenci těchto nástrojů v sektoru umožnila. Prohlášení jasně dává najevo, že dva politicky silní aktéři mezi členskými státy EU a současně státy, pro které má SZP mimořádný význam, rozhodně nebudou podporovat rázné škrty v této oblasti, naopak lze očekávat jejich snahu maximálně zachovat současný stav.

Z hlediska členských států ze střední a východní Evropy je zajímavé negativní stanovisko, které zástupci Francie a Německa vyjadřují vůči návrhům na změny v distribuci přímých plateb, které by nahradily stávající, pro ně nevhodný systém distribuce na základě výše objemu produkce v předcházejících letech.

Zástupci nových členů se tak cítí být znevýhodnění restrukturalizací v řadě odvětví zemědělské produkce, která se jich nejen v souvislosti se vstupem do EU v posledních letech dotkla, a žádají změnu „historického principu“ jakožto pravidla pro distribuci přímých plateb.

Z neformálního zasedání Rady ministrů zemědělství 21. 9. 2010 vyplynula shoda na zachování obou dosavadních pilířů SZP. První pilíř by měl být zachován včetně přímých plateb a tržních opatření financovaných plně z rozpočtu EU. Otázka distribuce přímých plateb však nadále zůstává otevřená.

Dle slov francouzského ministra Le Maira neformální zasedání Rady ukázalo, že za francouzsko-německou pozici k reformě SZP nyní stojí minimálně 20 členských států. Dokonce i Velká Británie podle něho uznává strategický význam zemědělského sektoru. Naopak polský ministr Marek Sawicki kritizoval to, že Německo a Francie se pokoušejí opět hájit především své zájmy, bez ohledu na jiné země (především novější členské státy).

Další vývoj

Komise chystá prezentaci konkrétních návrhů týkajících se budoucnosti SZP (formou sdělení) na 17. 11. 2010.

Paralelně s debatou o budoucnosti SZP po roce 2013 se v září 2010 důležitým tématem souvisejícím s financováním v SZP stala pozice farmářů-prvovýrobců v potravinářském obchodním řetězci, úzce svázaná s tématem reálného podílu na ziscích, který zemědělci v tomto řetězci vlastně mají. Debatu rozproudila [zpráva](#) poslance Josého Bové ze srpna 2010 o spravedlivých příjmech zemědělců a fungování potravinového řetězce v Evropě. Zpráva, která reagovala na [sdělení](#) Komise z října 2009, podle něhož se od roku 1995 snížil podíl zemědělců na přidané hodnotě produktů

v potravinářském sektoru až na 20%, byla projednávána na plenárním zasedání EP 7. 9. 2010.

Téma vlivu potravinářského řetězce na nízké příjmy zemědělců na jedné straně a vysoké ceny nesené spotřebiteli na straně druhé bývá akcentováno i v českém prostředí. Boveho zpráva přičítala tento jev do značné míry právě současnému fungování potravinářského řetězce. Řešení spatřovala v další restrukturalizaci zemědělského sektoru a posílení spolupráce producentů organizací. Dále však zpráva obsahovala některé návrhy, které skrývaly potenciál spíše zvyšovat byrokratickou zátěž než řešit situaci nízkých zisků zemědělců v rámci potravinářského řetězce. Navrhovala např. ustanovení nové struktury monitorující vývoj cen potravin na evropských trzích, povinné monitorování podílu dalších účastníků potravinářského řetězce (zpracovatelů, velkoobchodu, maloobchodu) na tržních ziscích, ale také účinnější opatření proti porušování pravidel hospodářské soutěže či zneužívání dominantního postavení na trhu.

Komise na problém fungování potravinářského řetězce reagovala standardním způsobem: zřídila fórum vyšší úrovně zabývající se fungováním řetězce zásobování potravinami.

Usnesení přijaté EP vyzývá Komisi, aby situaci řešila prostřednictvím legislativních opatření. Téma postavení zemědělců v řetězci má být též součástí debaty o budoucnosti SZP po roce 2013.

Problémy politiky EU v oblasti GMO

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o svobodě členských států rozhodovat o pěstování geneticky modifikovaných plodin (KOM(2010) 380)

Doporučení Komise ze dne 13. července 2010 o pokynech pro vytváření vnitrostátních opatření pro koexistenci k předcházení nezáměrné přítomnosti GMO v konvenčních a ekologických plodinách (2010/C 200/01)

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění směrnice 2001/18/ES, pokud jde o možnost členských států zakázat či omezit pěstování geneticky modifikovaných organismů na jejich území (KOM(2010) 375)

K dalšímu vývoji dochází v kontroverzní oblasti pěstování GMO. EU se stává terčem kritiky v rámci světového trhu se zemědělskými plodinami za balík legislativních návrhů, který Komise v oblasti GMO zveřejnila v červenci 2010. Zástupci členských zemí ustavili kvůli jeho projednání a případné revizi (na návrh belgického předsednictví) pracovní skupinu.

Kontext

V červenci 2010 Komise přijala balíček legislativních návrhů týkajících se pěstování GMO, národních norem pro koexistenci GMO a konvenčního zemědělství, včetně návrhu nařízení, kterým se mění stávající [směrnice č. 2001/18](#) o záměrném uvolňování GMO do životního prostředí, pokud jde o možnost členských států omezovat či zakazovat pěstování GMO na svém území. V rámci předloženého balíčku Komise navrhuje, aby rozhodnutí o povolení či zákazu pěstování GMO spočívalo na úrovni členských států, návrh se ovšem vztahuje pouze na GM plodiny autorizované na úrovni EU (více v příspěvku „Komise: O omezení či zákazu GMO mají rozhodovat členské státy“, [Monitoring červenec / srpen 2010](#)).

Obsah a sporné body

Návrh Komise ponechat rozhodnutí o povolení pěstování GMO na členských státech, které mohou uplatňovat vlastní normy týkající se koexistence, se střetlo s kritikou od obchodních partnerů EU ze třetích zemí. Přichází především z USA, Kanady a Argentiny, které jakožto významní exportéři GM plodin a produktů z GMO již v minulosti vznášely v rámci WTO kritiku vůči politice EU na tomto poli.

Terčem kritiky bylo v minulosti především moratorium, které EU od roku 1999 uplatňovala v oblasti povolení pěstování nových druhů GMO a od něhož právě pod tlakem WTO musela ustoupit.

V souvislosti s návrhy Komise z července 2010 nyní např. zástupci amerických pěstitelů (American Farm Bureau) požadují zavedení odvetných opatření vůči EU. (Proceduru zavedení odvetných opatření vůči EU kvůli GMO USA nastartovaly již v roce 2008, následně však došlo k jejímu pozastavení.) Stanovisko kanadské vlády zase odráží pochybnost, zda je stávající stav v oblasti pěstování GMO v EU, který mají nové legislativní návrhy kodifikovat, v souladu s principy jednotného trhu. Pro zástupce třetích zemí je přirozeně výhodnější i transparentnější, pokud existují jednotná pravidla na nadnárodní úrovni nežli situace, v níž si podmínky pěstování určuje zvláště každá členská země.

Návrhy Komise v oblasti GMO byly projednávány i na [zasedání](#) Rady ministrů zemědělství 27. 9. 2010. Nově ustavená pracovní skupina v rámci Rady, která by se měla zabývat různými aspekty a dopady návrhů Komise nejen pro oblast zemědělství, ale také na životní prostředí, z hlediska ekonomického i právního, zahájila svou činnost v září 2010.

Zatímco příslušné instituce řeší legislativní otázky spjaté s GMO, producenti se pokoušejí získat au-

torizaci pro další GM plodiny, které by bylo možné pěstovat pro komerční účely. Ani tato snaha není bez problémů. Německý agrochemický koncern BASF, kterému se podařilo v březnu 2010 získat autorizaci pro GM brambory Amflora (více v příspěvku „Komise autorizovala pěstování geneticky modifikovaných brambor“, [Monitoring březen 2010](#)), se pokouší o získání povolení pro průmyslové a komerční pěstování nové odrůdy GM brambor. Ekologická organizace Greenpeace poukázala na skutečnost, že ve Švédsku, kde nyní probíhá pokusné komerční pěstování nově autorizované odrůdy GM brambor Amflora, byla objevena i sadba dosud neautorizované odrůdy Amadea, opět „z dílny“ BASF. V německé spolkové zemi Meklenbursko-Přední Pomořansko poté následoval zákaz používání sadby brambor Amflora od BASF. K neúmyslné „kontaminaci“ dosud neautorizovanou sadbou, již zástupci BASF v Bruselu přiznali, mohlo dle zástupců meklenbursko-pomořanských úřadů dojít i u sadby brambor dovezené do ČR.

Další vývoj

Návrh nařízení, kterým se mění směrnice č. 2001/18 o záměrném uvolňování GMO do životního prostředí, je stále ve stadiu legislativního procesu. Přijat má být postupem spolurozhodování, jen na půdě Rady se přitom legislativním balíčkem zabývá nejen Rada ministrů zemědělství, ale také Rada ministrů životního prostředí, která by měla návrhy projednávat na zasedání 14. 10. 2010.

Mezitím může probíhat dialog mezi EU a třetími státy. I z vyjádření zástupců USA přitom vyplývá, že dávají přednost spíše přímým jednáním než vněšením celé kauzy na půdu WTO.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ENVI už ví, jak omezit emise CO₂ z lehkých užitkových vozů

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví výkonnostní emisní normy pro nová lehká užitková vozidla v rámci integrovaného přístupu Společenství ke snižování emisí CO₂ z lehkých užitkových vozidel ([KOM\(2009\)593](#))

Výbor ENVI 28. 9. 2010 [schválil](#) poměrem 35:25:1 [zprávu Martina Callanana](#) k návrhu nařízení, jež by mělo limitovat emise CO₂ u lehkých užitkových vozů („dodávek“).

Kontext

Komise svůj návrh předložila v říjnu 2009 s cílem meritorně doplnit [nařízení č. 443/2009](#) vztahující se na nové osobní automobily. Nové nařízení by se mělo od roku 2014 vztahovat na vozidla nad 3,5 t (resp. i na vozidla kategorie N1 vážící bez nákladu do 2610 kg). Limit by měl být podle Komise stanoven na průměrných 175 g/km v roce 2016 a 135 g/km v roce 2020. Pro výrobce, kteří stanovený limit překročí, by měly být do roku 2018 stanoveny sankce. Vozidla s velmi nízkými emisemi a/nebo využívající inovativních technologií by měla z nového nařízení až do roku 2018 disponovat výjimkou, podobně výrobci produkující max. 22 tis. „dodávek“ ročně (více v příspěvku „Komise chystá limit na emise CO₂ u vozidel nad 3,5 t“, [Monitoring říjen 2009](#)).

Rada se ani přes poměrně intenzivní jednání v první polovině roku 2010 na své pozici k návrhu zatím neshodla (více v příspěvku „Rada se opět neshodla na omezení emisí CO₂ z lehkých užitkových vozů“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

Výbor ENVI návrh Komise pozměnil především stanovením méně přísného dlouhodobého cíle snížení emisí – 140 g CO₂/km v roce 2020 (Komise počítala se 135 g/km).

Kromě toho došlo také ke snížení výše pokut za překročení limitů po roce 2018 (resp. od roku 2019) z původních 120 €/g na 95 €/g. (Analogická úprava je i součástí nařízení č. 443/2009.)

Výbor ENVI rovněž neakceptoval podnět výboru ITRE, aby všechny nové dodávky byly do roku 2015 povinně vybaveny omezovačem rychlosti na max. 120 km/h.

Sporné body

Proti uvedenému posunu od původního návrhu Komise se postavili především socialisté a zelení v EP a environmentalistické organizace (např. T&E či Greenpeace) s argumentem, že dojde k popření snah EU v boji proti globálnímu oteplování, resp. že ani původní návrh Komise nepředstavoval pro výrobce dodávek žádný zásadní problém.

Další vývoj

Plénum EP by mělo o zprávě Martina Callanana hlasovat 23. 11. 2011. Předpokládá to ale shodu na společném postoji členských států v Radě.

Vzhledem k tomu, že výbor ENVI text Komise rozvolnil, není dosažení kompromisu v Radě zcela nereálné, ač dosavadní jednání vypovídala o opaku.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénium EP ve dnech 6.–9. 9. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Lidie Joanny Geringer de Oedenberg týkající se volného pohybu pracovníků uvnitř Unie – kodifikované znění (A7-0222/2010)	565	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	10	-	19	-
Zpráva Csaby Öry týkající se hlavních zásad politiky zaměstnanosti členských států (A7-0235/2010)	566	-	59	Strejček	66	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák, Zahradil
Zpráva Sirpy Pietikäinen týkající se úlohy žen ve stárnoucí společnosti (A7-0237/2010)	562	-	78	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	29	-

Plénium EP ve dnech 20.–23. 9. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Aleja Vidal-Quadrase týkající se zabezpečení dodávek plynu (A7-0112/2010)	601	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	27	-	23	-
Zpráva Sharon Bowles týkající se vrácení daně z přidané hodnoty (A7-0247/2010)	538	Cabrnoch, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	3	-	5	-
Zpráva Lindy McAvan týkající se farmakovigilance léčivých přípravků (změna nařízení (ES) č. 726/2004) (A7-0153/2010)	559	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	7	-	12	-

Zpráva Lindy McAvan týkající se farmakovigilance (změna směrnice 2001/83/ES) (A7-0159/2010)	569	Cabrnoch, Češková, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	8	-	15	-
Zpráva Petera Skinnera týkající se evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (A7-0170/2010)	597	Cabrnoch, Češková	29	Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	37	-
Zpráva Sylvie Goulard týkající se makroobezřetnostního dohledu nad finančním systémem na úrovni Společenství a zřízení Evropského výboru pro systémová rizika (A7-0168/2010)	587	Cabrnoch, Češková	29	Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	41	-
Zpráva Antolína Sáncheze Preseda týkající se pravomocí Evropského orgánu pro bankovníctví, Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění a Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (A7-0163/2010)	589	Cabrnoch, Češková	35	Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	35	-
Zpráva José Manuela García-Margallo y Marfily týkající se Evropského orgánu pro bankovníctví (A7-0166/2010)	587	Cabrnoch, Češková	35	Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	40	-
Zpráva Ramona Tremosa i Balcells týkající se zvláštních úkolů Evropské centrální banky, které se týkají fungování Evropského výboru pro systémová rizika (A7-0167/2010)	587	Cabrnoch, Češková	22	-	52	Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil
Zpráva Svena Giegolda týkající se Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (A7-0169/2010)	588	Češková, Ouzký,	29	Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	38	-
Zpráva Marielly Gallo týkající se dodržování práv duševního vlastnictví na vnitřním trhu (A7-0175/2010)	328	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	245	-	81	-

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA ŘÍJEN 2010

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
				1
				Rada COREPER I Neformální ECOFIN
4	5	6	7	8
		Rada COREPER II ECOFIN	Rada JHA Neformální ministři kultury	Rada JHA COREPER I Neformální ministři kultury
EP AFCO, BUDG, DEVE, ECON, ENVI, LIBE, REGI	EP AFCO, AFET, BUDG, DEVE, ECON, ENVI, LIBE	EP Plénium	EP Plénium BUDG	
11	12	13	14	15
Rada COMPETITIVENESS	Rada COMPETITIVENESS	Rada COREPER II	Rada Životní prostředí COREPER II	Rada TTE
EP AGRI, IMCO, LIBE			EP DROI, ITRE, SEDE, SURE	
18	19	20	21	22
	Rada ECOFIN	Rada COREPER II COREPER I	Rada EPSCO Neformální ministři pro rozvoj; sport	Rada COREPER I Neformální ministři pro rozvoj; sport
EP Plénium DEVE	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	
25	26	27	28	29
Rada AGRICULTURE AND FISHERIES FAC GAC	Rada AGRICULTURE AND FISHERIES		Rada Evropská rada	Rada Evropská rada
EP DEVE, DROI, CONT, EMPL, INTA, ITRE, LIBE, PETI, SEDE	EP AFET, AGRI, BUDG, CONT, CULT, DEVE, DROI, ECON, EMPL, INTA, IMCO, ITRE, LIBE, PECH, PETI, SEDE, TRAN	EP AFET, AGRI, CRIS, CULT, ENVI, FEMM, IMCO, JURI, PECH, REGI, TRAN	EP AFET, ENVI, FEMM, JURI, REGI, SURE	

SEZNAM ZKRATEK

AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
BASF	Badische Anilin- & Soda- Fabrik
BEPA	Bureau of European Policy Advisers (Úřad evropských politických poradců)
BRITE	Business Register Interoperability Throughout Europe (interoperabilita obchodních rejstříků napříč Evropou)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CCP	central counterparty (ústřední protistrana)
CER	Community of European Railway and Infrastructure Companies (Společenství evropských železnic)
CO2	oxid uhličitý
COMPETITIVENESS	Competitiveness Council (Rada pro konkurenceschopnost)
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
Coreper	Comité des Représentants Permanents (Výbor stálých zástupců)
CRIS	Financial, Economic and Social Crisis Committee (Výbor EP pro finanční, hospodářská a sociální krize)
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EBA	European Banking Authority (Evropský orgán pro bankovníctví)
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Evropská banka pro obnovu a rozvoj)
ECB	European Central Bank (Evropská centrální banka)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
ECR	European Conservatives and Reformists Group (Skupina Evropských konzervativců a reformistů)
EFSF	European Financial Stability Facility (Evropský finanční stabilizační nástroj)
EIB	Evropská investiční banka
EIM	European Rail Infrastructure Managers (Správci evropské železniční infrastruktury)
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority (Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
EPP	European Peoples Party (Evropská lidová strana)
EPSCO	Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council (Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele)
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
ESFS	European System of Financial Supervisors (Evropský systém orgánů finančního dozoru)
ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)

ESRB	European Systemic Risk Board (Evropský výbor pro systémová rizika)
ETCS	European Train Control System (evropský vlakový zabezpečovací systém)
EU	Evropská unie
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
FEMM	Women's Rights and Gender Equality Committee (Výbor EP pro práva žen a rovnost pohlaví)
G20	skupina ministrů financí a guvernérů centrálních bank Argentiny, Austrálie, Brazílie, Kanady, Číny, Francie, Německa, Indie, Indonésie, Itálie, Japonska, Mexika, Ruska, Saudské Arábie, Jižní Afriky, Jižní Koreje, Turecka, Velké Británie, Spojených států amerických a EU)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
GM	genetically modified (geneticky modifikovaný)
GMO	genetically modified organism (geneticky modifikovaný organismus)
HDP	hrubý domácí produkt
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochrana spotřebitelů)
IMI	Internal market information system (Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JHA	Justice and Home Affairs Council (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci)
JURI	Legal Affairs Committee (Výbor EP pro právní záležitosti)
LIBE	Civil Liberties, Justice and Home Affairs Committee (Výbor EP pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
LNG	Liquefied Natural Gas (zkapalněný zemní plyn)
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive (směrnice o trzích finančních nástrojů)
MMF	Mezinárodní měnový fond
NATO	North Atlantic Treaty Organization (Organizace Severoatlantické smlouvy)
OSN	Organizace spojených národů
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
REGI	Regional Development Committee (Výbor pro regionální rozvoj)
S&D	Group of the Progressive Alliance of Socialists & Democrats in the European Parliament (Skupina Pokroková aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SURE	Policy Challenges Committee (Výbor pro politické výzvy)
SZP	společná zemědělská politika
T&E	European Federation for Transport and Environment (Evropská federace pro dopravu a životní prostředí)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
TTE	Transport, Telecommunications and Energy Council (Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku)
UCITS	Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities (subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů)
UNICEF	United Nations Children's Fund (Dětský fond Organizace spojených národů)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
WTO	World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)

SLOVNÍČEK

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

Basilejský výbor pro bankovní dohled

Výbor vzniklý v roce 1974 při Bance pro mezinárodní platby. Vytváří standardy a doporučení pro bankovní dohled a zaměřuje na zlepšení spolupráce a pravidelné výměny informací v oblasti bankovního dohledu.

britský rabat

Sleva z odvodů do rozpočtu EU pro Velkou Británii. Velká Británie ji získala na základě výsledku summitu ve Fontainebleau v roce 1984 v důsledku narůstajícího příspěvku do rozpočtu, který byl v té době neadekvátní výši britského hrubého domácího produktu. Výsledkem summitu ve Fontainebleau byla dohoda, která zajišťuje návrat 66 % britského příspěvku zpět ve formě strukturální pomoci.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

deriváty

Komplexní finanční instrumenty, jejichž hodnota je odvozena od hodnoty tzv. bazického instrumentu (cenný papír, komodita ap.). Mají termínovaný charakter (dochází ke zpoždění mezi sjednáním obchodu a jeho plněním) a jsou využívány např. k zajištění před budoucím růstem či poklesem ceny bazického instrumentu (viz také „swapy úvěrového selhání“).

EU-15

Těž „starší členské státy“. Označení pro původní státy EU před jejím východním rozšířením v roce 2004.

Evropská politika sousedství

Těž Evropská sousedská politika. Program prohlubování vztahů mezi EU a třetími státy ležícími v jejím sousedství oficiálně představený v květnu 2004. Zahrnuje státy, jež byly v rámci tzv. Barcelonského procesu součástí partnerství mezi EU a státy Středomoří, tj. státy severní Afriky (Alžírsko, Egypt, Maroko, Tunisko a nově také Libye) a Blízkého východu (Izrael, Jordánsko, Libanon, Palestina a Sýrie), a státy postsovětského prostoru (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

farmakovigilance

Dozor nad léčivými přípravky po jejich registraci směřující k zajištění maximální bezpečnosti a co nejvýhodnějšího poměru prospěšnosti léčivého přípravku k jeho rizikům. Součástí této činnosti je detekce, hodnocení,

pochopení a prevence nežádoucích účinků léků nebo problémů, jako je např. špatné užívání nebo zneužívání léků, lékové interakce, vliv na plod, na kojené děti atd.

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

kohezní politika

Politika snižování rozdílů mezi regiony, snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje EU.

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

maastrichtská (konvergenční) kritéria

Požadavky na hospodářskou konvergenci států usilujících o přijetí společné měny. Byly formulovány v rámci (maastrichtské) Smlouvy o EU. Cílem je ošetření hospodářských ukazatelů ve 4 hlavních oblastech: cenová stabilita; stav veřejných financí včetně udržování přiměřené míry rozpočtového deficitu veřejného sektoru; vývoj úrokové míry; udržování měny v povoleném fluktuálním pásmu mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému bez devalvace vůči jiným měnám po dobu minimálně 2 let (viz také „Pakt stability a růstu“).

konzultace

Těž konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

krátký prodej

Spekulace na pokles ceny cenného papíru či komodity. Investor si předmět spekulace za úplatu zapůjčí a obrem prodá třetí straně. V době, kdy má předmět spekulace vrátit, jej na trhu znovu nakoupí a vrátí. Rozdíl cen v době prodeje třetí straně a v době zpětného nákupu je základem investora zisku (nebo ztráty). Spekulace na růst ceny se nazývá dlouhý prodej.

Nabucco

Projekt plynovodu dodávajícího plyn z oblasti Kaspického moře do EU, konkrétně do Rakouska. V červenci 2009 byla podepsána mezivládní dohoda mezi zástupci Rakouska, 3 tranzitních zemí – členů EU (Maďarska, Bulharska a Rumunska) a Turecka. Podpisu se zúčastnili zástupci 3 zemí, z nichž mohou pocházet plynové zdroje pro Nabucco (Ázerbájdžán, Turkmenistán a Irák) a jako pozorovatel i gruzínský prezident Michail Saakašvili. Podpisem vyvrcholily několikaměsíční spekulace o tom, zda EU bude ochotna (i finančně) podpořit projekt, který bývá prezentován jako úhelný kámen diverzifikace plynových dodávek do EU (ve vztahu k dominantním dodávkám plynu z Ruska). Projekt bude zřejmě ještě narážet na celou řadu překážek spojených s nestabilitou v dané oblasti i s dostatečným zajištěním dodávek plynu pro jeho zásobování (viz také „South Stream“ a „Nord Stream“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Nord Stream

Projekt plynovodu, který má přivádět zemní plyn z ruského území na území EU, konkrétně do Německa.

Plynovod má vést po dně Baltského moře. Dohodu o jeho vybudování podepsaly 8. 9. 2005 společnosti Gazprom, BASF a E.ON. Výstavba měla začít v roce 2009, komplikace ale přinesly stížnosti motivované ekologickými i strategickými důvody (obavy dosavadních tranzitních zemí, Polska a Ukrajiny, že plynovod obcházející jejich území sníží jejich strategickou váhu v oblasti energetické bezpečnosti EU), které započítí stavby o rok oddálily.

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízení z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), již jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

South Stream

Projekt plynovodu, který má přivádět zemní plyn z území Ruska (Novorosijsk) do EU, konkrétně na bulharské pobřeží. Odtud má pokračovat jednak do Itálie, jednak do Srbska a potenciálně až do Maďarska. Měl by tak sloužit k zásobování jižní Evropy ruským plynem. Memorandum o výstavbě plynovodu podepsali zástupci ruské společnosti Gazprom a italské společnosti ENI v roce 2007. South Stream je považován za konkurenční projekt projektu Nabucco (viz také „Nabucco“).

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

swapy úvěrového selhání

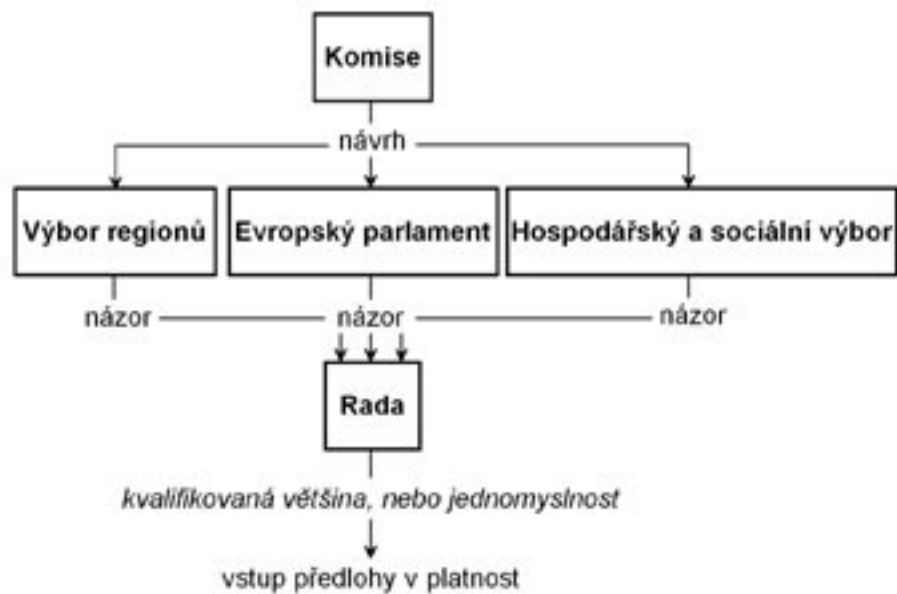
Derivát, který slouží k přenosu úvěrového rizika mezi dvěma protistranami. Kupující se chce zajistit proti riziku úvěrového selhání tzv. bazického instrumentu (dluhopis ap.). Ztrátu v případě selhání hradí prodávající, který si za tuto ochranu nechává platit. Na rozdíl od pojištění nejsou swapy úvěrového selhání zpravidla regulovány (viz také „deriváty“).

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jenž má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“).

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

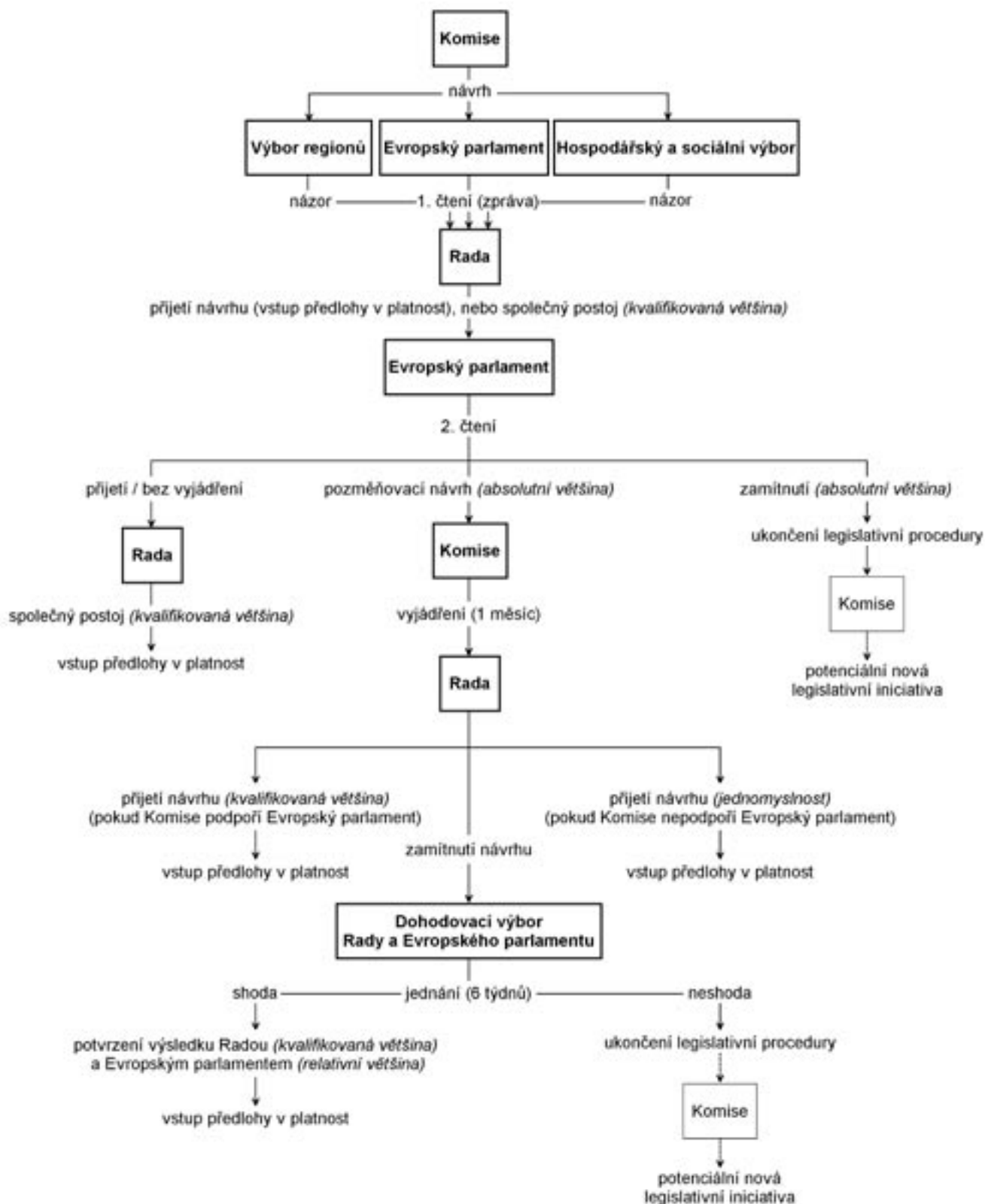
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.